

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

здобувача Славської Олександри Сергіївни

(ПІБ)

академічної групи 072-20-2 (денна форма навчання)

(шифр)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему «Планування використання власного капіталу

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	проф. Єрмошкіна О.В.			
Рецензент	Хомяченко І.В.			
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2024

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

_____ **Д.С. Букрєва**
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

здобувачу **Славській Олександрі Сергіївні** _____ академічної групи **072-20-2**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(код і назва спеціальності)

на тему: **«Планування використання власного капіталу»**

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від **31.05.2024р. №515-с**

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	20.05.2024- 22.05.2024
Розділ 1	Теоретичні засади управління власним капіталом банку	23.05.2024- 30.05.2024
Розділ 2	Аналіз формування та використання власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	31.05.2024- 07.06.2024
Розділ 3	Удосконалення планування використання власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	08.06.2024- 16.06.2024
ВИСНОВКИ		17.06.2024- 18.06.2024
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	19.06.2024- 23.06.2024

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

О.В.Єрмошкіна
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання **06.05.2024 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **24.06.2024 р.**

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

О.С.Славська
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Славська О.С. – Планування використання власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
– НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2024.

Мета кваліфікаційної роботи – висвітлення теоретичних формування, планування використання та аналізу власного капіталу на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

У вступі описано сучасний стан питання, обґрунтовано важливість та актуальність теми, описано кваліфікаційні обов'язки, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі визначено поняття та економічна сутність власного капіталу банку, функції, значення власного капіталу та також структура та джерела формування власного капіталу.

У другому розділі досліджено організаційну структуру АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», проведено аналіз його фінансового стану та зроблені висновки щодо ефективності та використання власного капіталу підприємства за 2020-2023 рр.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи обґрунтовано джерела збільшення власного капіталу з точки зору достовірності проведеного планування, розрахована оптимізація структури та напрямки підвищення ефективності використання власного капіталу.

**ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ, ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ,
СУББОРДИНОВАНИЙ БОРГ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, АНАЛІЗ.**

ABSTRACT

Slavska O.S. - Planning the use of own capital of JSC «CREDIT-AGRICOLE BANK» - Qualification work as a manuscript.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 072 Finance, Banking and Insurance. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2024.

The purpose of the qualification work is to highlight the theoretical formation, planning of the use and analysis of equity on the example of Credit Agricole Bank JSC.

The introduction describes the current state of the issue, the importance and relevance of the topic is substantiated, qualification duties are described, the object and subject of the study are determined.

The first section defines the concept and economic essence of the bank's own capital, functions, value of own capital and also the structure and sources of formation of own capital.

The second section examines the organizational structure of Credit Agricole Bank JSC, analyzes its financial condition and draws conclusions on the efficiency and use of the company's equity for 2020-2023.

The third section of the qualification work substantiates the sources of increase in equity from the point of view of the reliability of the planning, the optimization of the structure and directions of increasing the efficiency of the use of equity.

EQUITY, PLANNING, SUBORDINATED DEBT, EFFICIENCY, ANALYSIS.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ БАНКУ.....	8
1.1. Поняття та економічна сутність власного капіталу банку.....	8
1.2. Функції та значення власного капіталу.....	18
1.3. Структура та джерела формування власного капіталу	22
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».....	29
2.1. Загальна характеристика АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	29
2.2. Аналіз динаміки, структури та ефективності використання власного капіталу банку за 2020-2023 рр.	36
2.3. Оцінка достатності власного капіталу	42
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	47
3.1. Джерела збільшення власного капіталу	47
3.2. Оптимізація структури власного капіталу.....	51
3.3. Напрямки підвищення ефективності використання власного капіталу	55
Висновки до розділу 3	66
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному контексті для банків надзвичайно важливо встановити свою надійність і забезпечити стійке зростання. Цього неможливо досягти без збільшення капіталу, який є ключовим елементом управління банком. Рівень і склад власного капіталу відображають ефективність діяльності банку, а також є механізмом його контролю. Посилення регулятивних вимог до капіталу підкреслює важливість планування, яке задовольняє очікування регулятора та сприяє підходу до впровадження ефективної політики банківського капіталу.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є висвітлення теоретичних формування, використання та аналізу власного капіталу на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

Для досягнення поставленої мети в роботі потрібно виконати низку завдань:

- Розглянути сутність та складники власного капіталу банку.
- Визначити значення та функції власного капіталу в діяльності банку.
- Розглянути структуру та джерела формування власного капіталу.
- Надати загальну характеристику АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».
- Проаналізувати динаміку власного капіталу банку протягом 2020-2023 років.
- Провести аналіз структури та ефективності використання власного капіталу банку.
- Розглянути та запропонувати джерела збільшення власного капіталу.
- Запропонувати шляхи оптимізації структури власного капіталу.
- Надати напрямки підвищення ефективності використання власного капіталу.

Об'єктом дослідження є процес формування та використання власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

Предметом дослідження є теоретико-методичні й практичні аспекти формування та використання власного капіталу комерційного банку.

Методи дослідження. Під час написання роботи було використано різноманітні методи, такі як аналіз, синтез, системний підхід, комплексний підхід, абстрагування, дедукція та індукція, розрахунково-аналітичний підхід і економіко-статистичні методи. Також для наочності аналітичних даних були використані графічні та табличні методи.

Інформаційна база. Теоретико-інформаційна база дослідження включала нормативні та законодавчі акти, що регулюють діяльність банків, такі як банківське законодавство, інструкції та положення Національного банку України, монографії і статті вітчизняних і зарубіжних економістів, матеріали науково-практичних конференцій та семінарів з управління банками, статистичні дані Національного банку України, інформація з офіційного сайту АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК» та інших джерел.

Апробація результатів дослідження. Результати кваліфікаційної роботи апробовані на науковій конференції «Ринок фінансових інновацій та безробіття ЄС: тенденції, виклики та перспективи» і надруковано тези в обсязі 0.11 у.д.а.

Практичне значення роботи. У кваліфікаційній роботі розкриті методи оптимізації капітальних ресурсів фінансових установ. Дослідження зосереджується на аналізі стратегій, які дозволяють ефективно використовувати внутрішні ресурси банку для забезпечення стабільності його фінансового стану та максимізації прибутковості. Результати роботи можуть послужити основою для розробки практичних рекомендацій і стратегій управління капіталом банківської установи з урахуванням сучасних викликів і ризиків фінансового ринку.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Її загальний обсяг складає 75 сторінок комп'ютерного тексту, у тому числі 10 таблиць, 11 рисунків, список використаних джерел з 24 найменувань, 7 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ БАНКУ

1.1. Поняття та економічна сутність власного капіталу банку

Згідно зі світовою практикою, економічне зростання та соціальний добробут неможливі без розвитку банківської сфери. Це вимагає комплексного підходу та координації зусиль банків, національного банку, законодавчих і урядових органів. Пріоритетами є стабільність системи, зменшення чутливості до впливів і підвищення якості та ефективності банківських установ.

Співвідношення понять «ресурсна база», «банківські ресурси» і «капітал банку» можливо представити у вигляді схеми на рис. 1.1. [1; 2;3]

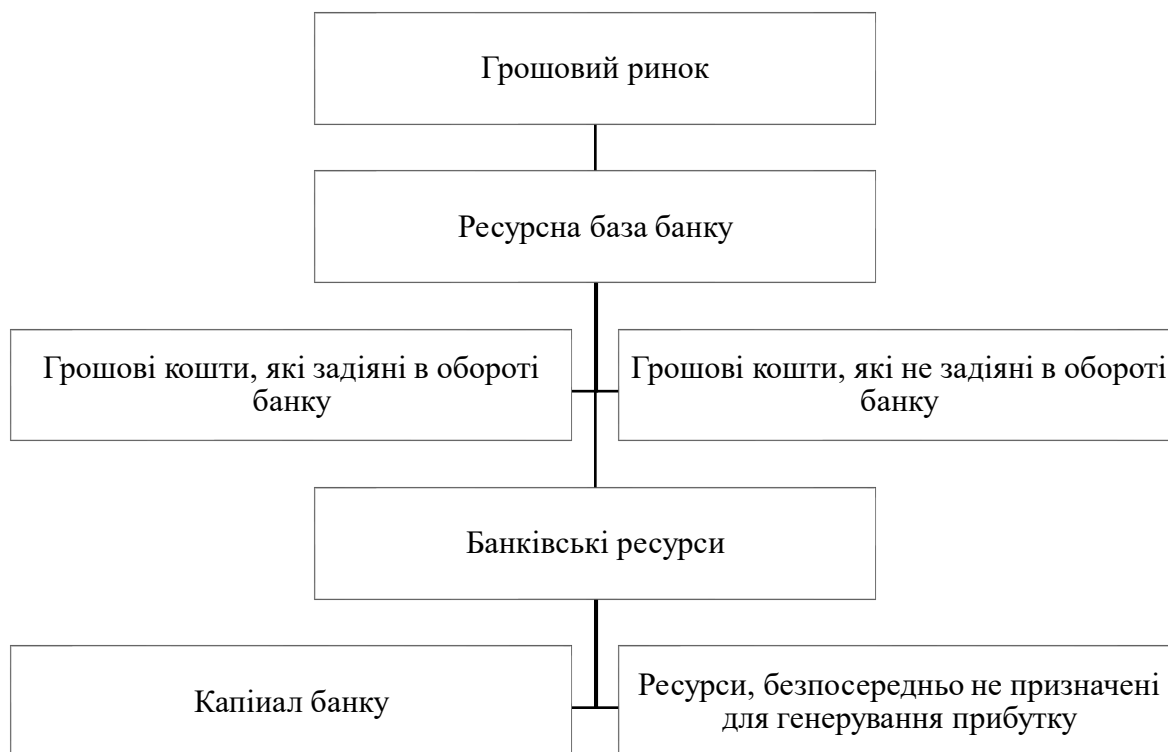

Рис. 1.1 – Співвідношення понять «ресурсна база», «банківські ресурси» і «капітал банку»

Капітал банку вважається основним показником, який відображає його здатність забезпечити майбутній ріст і розвиток. У свою чергу, питання зміцнення ресурсної бази національних фінансово-кредитних установ — та забезпечення загальної інтеграції банківської системи України зі світовим співтовариством — значною мірою визначається тим, наскільки наповнюється власний капітал банку.

Капітал банку поділяється на кілька видів, кожен з яких відіграє важливу роль у фінансовій структурі підприємства. Нижче наведено більш детальне розкриття кожного виду капіталу відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та інших нормативних документів.

1. Власний капітал

Власний капітал є основою фінансової стабільності компанії та включає декілька компонентів, кожен з яких має свої специфічні характеристики та нормативні вимоги. Він включає:

– Акціонерний капітал

Акціонерний капітал формується в результаті емісії акцій компанії. Він може бути поділений на:

➤ Звичайні акції: Власники звичайних акцій мають право голосу на зборах акціонерів та отримують дивіденди, які не є фіксованими і залежать від прибутковості компанії.

➤ Привілейовані акції: Привілейовані акції надають своїм власникам пріоритетне право на отримання дивідендів, які часто є фіксованими, але, як правило, не надають права голосу.

– Нерозподілений прибуток

Нерозподілений прибуток представляє собою частину чистого прибутку компанії, яка реінвестується в бізнес. Він може бути використаний для фінансування розширення, погашення боргів або на резерви.

– Резерви

Резерви створюються для забезпечення стабільності компанії та покриття потенційних збитків. Види резервів включають:

➤ Резерви на переоцінку: Виникають в результаті переоцінки активів, таких як нерухомість або обладнання.

➤ Статутні резерви: Зазвичай встановлюються національними законодавствами для забезпечення мінімального рівня капіталу.

➤ Резерви на непередбачені витрати: Створюються для покриття можливих майбутніх збитків або витрат.

Формула розрахунку власного капіталу:

Власний капітал = Акціонерний капітал + Нерозподілений прибуток + Резерви

2. Позиковий капітал

Позиковий капітал є важливим джерелом фінансування, яке дозволяє компаніям залучати необхідні кошти для розвитку без розмивання власного капіталу. Основні компоненти позикового капіталу включають:

– Короткострокові зобов'язання

Це зобов'язання, які повинні бути погашені протягом одного року. Вони включають:

➤ Кредиторську заборгованість: Зобов'язання перед постачальниками за отримані товари або послуги.

➤ Короткострокові кредити: Банківські кредити та інші позики, які мають бути погашені протягом одного року.

➤ Нараховані витрати: Зобов'язання, які компанія вже понесла, але ще не сплатила, такі як заробітна плата та податки.

– Довгострокові зобов'язання

Це зобов'язання, термін погашення яких перевищує один рік. Вони включають:

➤ Облігації: Довгострокові боргові інструменти, які компанія випускає для залучення коштів. Облігації можуть бути з фіксованою або змінною процентною ставкою.

➤ Іпотечні зобов'язання : Довгострокові кредити, забезпечені нерухомістю.

➤ Довгострокові банківські кредити: Позики, отримані від банків, термін погашення яких перевищує один рік.

Розрахунок проводиться за наступною формулою:

Позиковий капітал = Короткострокові зобов'язання + Довгострокові зобов'язання

3. Інші види капіталу

Інші види капіталу включають складні фінансові інструменти, які можуть мати характеристики як власного, так і позикового капіталу:

– Конвертовані облигації

Це облигації, які можуть бути перетворені в акції компанії за фіксованим обмінним курсом. Конвертовані облигації поєднують у собі переваги боргових інструментів і потенціал зростання капіталу.

– Привілейовані акції

Привілейовані акції забезпечують власникам фіксований дивіденд, що має пріоритет перед дивідендами по звичайних акціях, але зазвичай не надають права голосу. Вони можуть бути кумулятивними (накопичувальними) або некумулятивними (ненакопичувальними).

– Інші фінансові інструменти

Сюди відносяться:

➤ Опціони: Контракти, які надають право (але не обов'язок) купити або продати актив за заздалегідь встановленою ціною у визначений термін.

➤ Варанти: Інструменти, які надають право купити акції компанії в майбутньому за фіксованою ціною.

Загальний капітал = Власний капітал + Позиковий капітал + Інші види капіталу

Класифікація власного банківського капіталу за різними ознаками (рис. 1.2) дозволяє краще зрозуміти його сутність. [4]

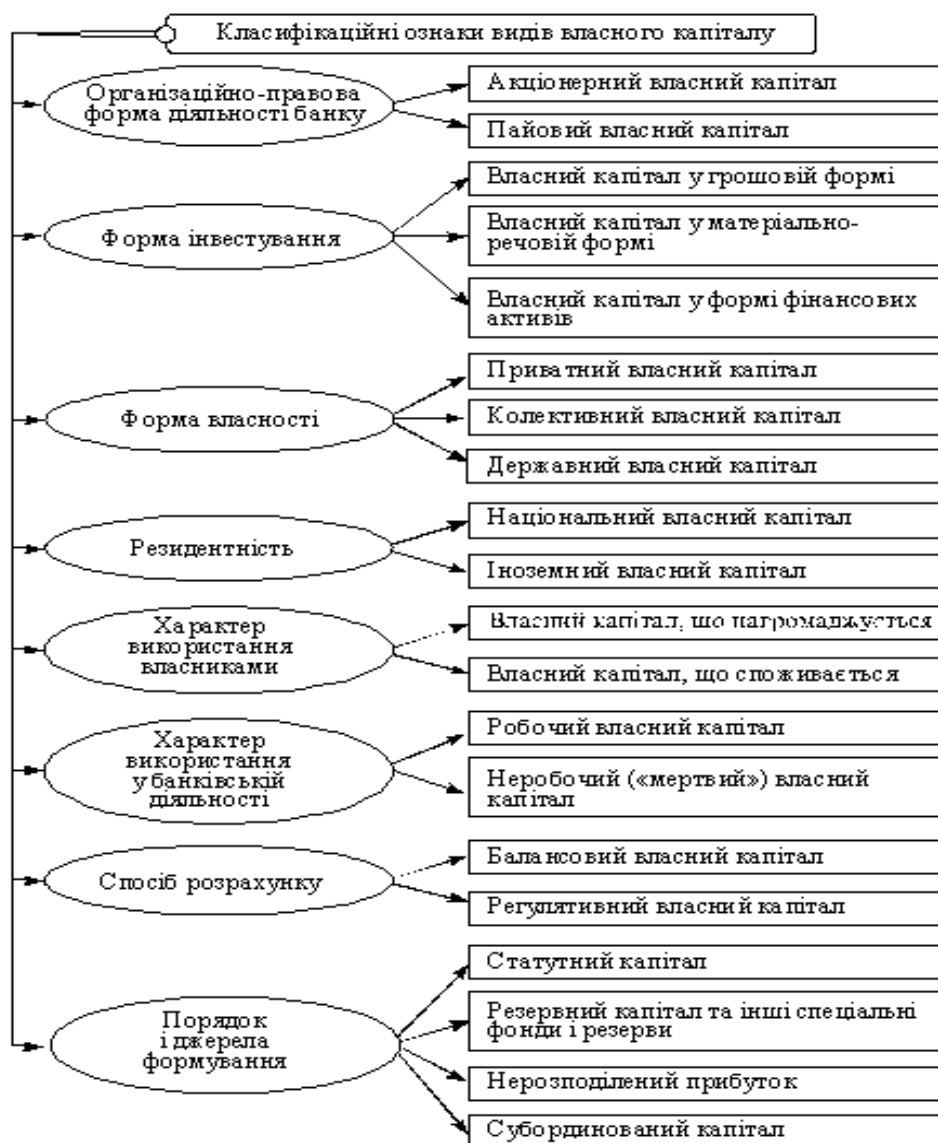

Рис. 1.2 – Класифікація власного капіталу банку

Власний капітал банку формується за рахунок внесків власників, резервних фондів, накопичених за рахунок прибутку та інших елементів, отриманих від статутної діяльності. Цей вид капіталу забезпечує економічну незалежність і фінансову стабільність банку — він використовується для здійснення операційної діяльності в банківській сфері з метою отримання прибутку, а також впливає на вартість банку в цілому.

Власний капітал банку залежно від організаційно-правової форми банку можна поділити на акціонерний та пайовий. Вартість акцій формується з вартості акцій шляхом їх емісії та розміщення. Збільшення розміру статутного капіталу можливе шляхом додаткової емісії акцій, крім зазначеного способу (капіталізація

отриманого прибутку та інших коштів). У цьому аспекті під власним капіталом розуміється частина власного капіталу, що належить банку як акціонерному товариству разом з його акціонерами. [5]

Пайовий капітал формується за рахунок внесків до статутного капіталу банку, особливо в акціонерних комерційних банках, які часто створюються як товариства з обмеженою відповідальністю. У разі виходу учасника з такого банку йому виплачується вартість частки з майна банку залежно від розміру частки.

Власний капітал може мати різні форми інвестування, включаючи грошову, матеріальну та фінансові активи. Грошова форма є найбільш поширеною, оскільки вона універсальна та ліквідна, легко перетворюється в інші цінності. Матеріальна форма власного капіталу може включати будівлі, споруди, обладнання тощо. Створення власного капіталу через фінансові активи може відбуватися шляхом внесення акцій, облігацій та інших фінансових інструментів [6].

За формою власності банківський капітал поділяється на [1]:

- приватний (утворений на майновому володінні фізичною особою),
- колективний (заснований на колективному володінні різними видами господарських товариств),
- державний (належить державі за правом власності).

Основою діяльності банку є власний капітал, у зв'язку з чим до нього пред'являються особливі вимоги у вигляді обов'язкових нормативних актів. [7] Для цього в національній банківській практиці використовується концепція регулятивного капіталу банку, яка потім використовується НБУ для регулювання поведінки комерційних банків (рис. 1.3). [8]

Регулятивний капітал – це сума основного та додаткового капіталу мінус балансова вартість певних активів [7]. Ці активи включають акції та інші цінні папери з нефіксованим доходом у банківському портфелі для продажу та інвестиції, випущені банками, інвестиції в капітал (неконсолідований) інших установ на суму 10 відсотків або більше їх статутного капіталу та в дочірні установи, а також кошти, вкладені в інші банки як субординований борг.

Рис. 1.3 – Складові елементи регулятивного капіталу

Власний капітал банку відіграє ключову роль в економічній структурі банку та його здатності функціонувати стабільно і ефективно. Його економічна сутність включає кілька важливих аспектів (табл. 1.1).

Власний капітал банку розділяється на валовий і чистий капітал. Валовий власний капітал включає всі банківські кошти і нерозподілений прибуток. Чистий власний капітал визначається як валовий власний капітал за вирахуванням інвестицій банку в діяльність підприємств, акцій товариств, витрат майбутніх періодів. Чистий власний капітал являє собою ту частину власних коштів банку, що використовуються як кредитні ресурси [2].

Таблиця 1.1 – Важливі аспекти економічної сутності власного капіталу банку.

Аспекти	Значення аспекту
Фінансова стійкість і платоспроможність	Власний капітал є основою фінансової стійкості банку. Він забезпечує здатність банку виконувати свої зобов'язання перед вкладниками та кредиторами навіть у випадку фінансових труднощів або непередбачених збитків. Високий рівень власного капіталу знижує ризик банкрутства та підвищує довіру клієнтів і інвесторів.
Амортизація ризиків	Банки постійно піддаються різним фінансовим ризикам, таким як кредитний, ринковий, операційний та інші. Власний капітал слугує буфером, що покриває можливі втрати, пов'язані з цими ризиками. Це зменшує вплив несприятливих подій на загальний фінансовий стан банку.
Забезпечення регуляторних вимог	Регуляторні органи встановлюють вимоги до мінімального розміру власного капіталу банків з метою забезпечення їх стабільності та захисту інтересів вкладників. Відповідність цим вимогам дозволяє банкам отримувати та зберігати ліцензії на здійснення банківської діяльності.
Фінансування розвитку	Власний капітал використовується для фінансування стратегічного розвитку банку, включаючи відкриття нових філій, впровадження нових технологій, розширення асортименту банківських продуктів та послуг. Це дозволяє банку залишатися конкурентоспроможним та відповідати на зміни ринкових умов.
Збільшення кредитного потенціалу	Власний капітал дозволяє банку залучати більше позикових коштів за рахунок збільшення довіри кредиторів. Це пов'язано з тим, що більший власний капітал знижує ризик неповернення боргів та підвищує кредитоспроможність банку.
Диверсифікація джерел доходів	Власний капітал дозволяє банку інвестувати в різні активи, що сприяє диверсифікації джерел доходів. Це включає інвестиції у фінансові інструменти, корпоративні цінні папери, нерухомість та інші активи, що забезпечують стабільний дохід.

Практичне значення економічної сутності власного капіталу у табл. 1.2:

Табл. 1.2. – Практичне значення економічної сутності власного капіталу.

Аспект	Значення аспекту
Підвищення довіри інвесторів та вкладників	Значний власний капітал свідчить про фінансову стабільність банку, що підвищує довіру з боку інвесторів і вкладників. Це сприяє залученню нових інвестицій та зростанню депозитної бази.
Забезпечення конкурентоспроможності	Банки з більшим власним капіталом можуть запропонувати більш вигідні умови для своїх клієнтів, включаючи нижчі процентні ставки за кредитами та вищі ставки за депозитами. Це дозволяє їм ефективніше конкурувати на ринку.
Підтримка стабільності фінансової системи	Сильний власний капітал банків сприяє загальній стабільності фінансової системи країни. Це знижує ризик системних криз і сприяє стійкому економічному зростанню.

Вважати банківський капітал виключно власним капіталом недоцільно, оскільки банки використовують як власні, так і залучені кошти у своїй діяльності. Основний прибуток банк отримує завдяки операціям з цими коштами. Хоча власний капітал є важливою частиною загального капіталу банку і призначений для захисту інтересів акціонерів і кредиторів його обсяг регулюється НБУ (Національний Банк України) відповідно до суспільних інтересів. Розмір власного капіталу залежить від різних факторів, таких як мінімальні вимоги НБУ, специфіка клієнтури банку та характер активних операцій.

Статтею 30 Закону України «Про банки і банківську діяльність» встановлено, що капітал вважається основним, якщо він сплачений і зареєстрований як статутний капітал, річний збиток від поточної діяльності та будь-які нематеріальні активи, внесені акціонерами до капітал не враховується [9].

Частина капіталу призначена для регулювання власного капіталу, це також може бути використано для страхування банку та фінансування банківської діяльності. Як наслідок, загальний обсяг цього компонента є найбільш портативним і може змінюватися залежно від стратегії та тактики, які використовує банк, а також вимог регуляторних та наглядових органів. Ця сума капіталу вважається власним капіталом і виражається як нерозподілений прибуток, для цієї мети її також можна залучити як субординований борг [9].

Додатковий капітал (капітал 2-го рівня) – менш постійна частина капіталу з вартістю, яка може змінюватися. НБУ впливає на розмір додаткового капіталу, визначаючи перелік його складових, а також порядок і умови його формування [9].

Субординований капітал складається з коштів, отриманих від юридичних осіб (резидентів і відвідувачів) як у національній, так і в іноземній валюті, які базуються на субординованому боргу. На ці кошти поширюються умови субординованого боргу, їх можна включати до капіталу банку лише після отримання дозволу НБУ відповідно до таких вимог [9]:

- заборгованість застрахована, утримана та повністю відшкодована;
- не залежить від ініціативи власника щодо повернення;
- можна використовувати для покриття збитків без обмеження кількості торгових операцій;
- допускає відстрочку сплати відсотків, коли випадковий рівень прибутковості банку викликає затримку платежу.

Традиційно вважається, що капітал є особливим, що має певну властивість:

- основа для створення та організації роботи банку, а також для його оперативного функціонування до накопичення достатньої суми боргу.;
- підтримання довіри клієнтів і переконання їх кредиторів вірити, що банк здатний взяти фінансові зобов'язання;
- бере участь у довгостроковому плануванні банку;
- у випадку негативної ситуації та неочікуваних втрат капітал розглядається як резерв, який дає змогу продовжувати ведення конкретних видів діяльності;
- важливо для зростання структурних компонентів фінансової установи, створення та впровадження нових послуг;
- фактичний відсоток вартості банку, отриманий від номінальної [2].

Ефективне використання та збереження капіталу є надзвичайно важливими для банку. Капітал діє як захист від ризиків, але лише за допомогою ефективного

управління капіталом, підвищення вартості, зростання активів і залучення коштів банк може забезпечити надійний рівень захисту.

Вартість банку визначається тим, як капітал банку впливає на ефективність його діяльності. Важливе значення у визначенні кредитоспроможності банку має власний капітал. Можливість розширення діяльності залежить від досягнення необхідного рівня достатності капіталу. Важливо підкреслити, що ресурсну базу складають переважно позикові кошти, після депозитних операцій – кредитування. Як наслідок, банк повинен підтримувати високий рівень довіри з боку своїх контрагентів, що вимагає дотримання вимог платоспроможності та стабільності.

1.2. Функції та значення власного капіталу

Власний капітал банку складається з грошових коштів та частини майна, що належить його власникам у грошовій формі. Цей капітал забезпечує економічну самостійність і фінансову стійкість банку, використовуючись для проведення банківських операцій та надання послуг з метою отримання прибутку.

Хоча власний капітал банку займає до 10% загального обсягу капіталу через специфіку діяльності комерційного банку, його значення для ефективної роботи банку велике. Він виконує три основні функції (рис. 1.4). [10]

Рис. 1.4 – Функції власного капіталу банку

Захисна функція є вирішальною. Стійка структура власного капіталу діє як головний механізм захисту інтересів вкладників і кредиторів в разі, як їхні кошти, які вони вклали, фінансують значну частину активів. У разі ліквідації банку, вкладники та кредитори можуть одержати компенсацію з капіталу банку, що гарантує виконання зобов'язань банку.

Це також захищає сам банк від банкрутства. Будучи незворотнім процесом, це дозволяє керівництву банку здійснювати операції та компенсувати поточні втрати, навіть у випадку несподівано великих збитків до вирішення проблеми [11]. В економічній літературі таку функцію порівнюють із подушкою безпеки, запасами на поганий час, останньою лінією оборони.

Оперативна функція полягає в тому, що протягом усієї діяльності банку його власний капітал є основним джерелом для створення та розширення фізичної бази, створення умов для розвитку. Починаючи з моменту заснування, власний капітал банку функціонує як стартовий фонд. Протягом процесу розвитку банк зацікавлений у встановленні довгострокових відносин зі своїми клієнтами, а також у привабленні нових клієнтів. Ця стратегія дозволяє банку розширювати асортимент своїх продуктів та послуг, покращувати їх якість, впроваджувати інноваційні технології, нові програмні продукти та обладнання. Крім того, стратегія передбачає структурні заходи, такі як розширення мережі відділень за межами регіону. Власний капітал банку виступає як захист від ризиків, пов'язаних з реалізацією цієї стратегії.

Регулююча функція виявляється, з одного боку, у загальних інтересах щодо стабільності банку, а з іншого - у законодавстві, яке регулює діяльність банку. Власність має передусім попереджувальну функцію у вигляді прав власності, що захищають банк від фінансової нестабільності та ризиків, а також відіграють регулюючу роль. Регулююча функція сприяє послідовному та організованому зростанню активів банку та контролює обсяги майже всіх негативних операцій.

Отже, власний капітал банку є особливою формою банківських ресурсів, що відрізняється своєю стійкістю та необоротністю. Право власності на цей капітал допомагає зменшити ризики у банківській діяльності [11].

Власний капітал комерційного банку в першу чергу виконує захисну функцію, забезпечуючи страхування інтересів вкладників і кредиторів та покриття поточних збитків від банківської діяльності. Оперативна діяльність банку, натомість, в основному фінансується за рахунок залучених і позичених коштів, що робить цю функцію другорядною для власного капіталу [3].

Також слід зазначити, що власний капітал банку повинен відповідати певним критеріям, а саме:

а) Право власності: власний капітал банку має бути утворений виключно з тих складових пасиву, які накопичені за рахунок ресурсів акціонерів банку або утворилися в процесі його діяльності, і не є власністю інших контрагентів.

б) Стабільність: він повинен бути стійким за обсягом та функціонуванням і не залежати від впливу макроекономічного середовища.

Власний капітал банку виступає гарантом фінансової стабільності, ефективності діяльності та стійкості банківської установи. У формі акціонерних або пасивних коштів, які формують статутний капітал, власний капітал є необхідною складовою на етапі створення банку та відіграє ключову роль у забезпеченні його продуктивної діяльності та ефективності у майбутньому.

Власний капітал банку відіграє важливу роль у функціонуванні та діяльності банківської установи через свої особливості (табл. 1.3).

Ураховуючи ці аспекти, можна зазначити, що банківський капітал виступає не лише як економічний ресурс, але і як об'єкт управління, який має вирішальне значення для функціонування банківської системи в цілому.

Перша ознака власного банківського капіталу – його грошовий характер. Капітал банку формується переважно з грошових ресурсів, що відображає його економічну сутність. Гроші, як універсальний еквівалент вартості, гарантують одержання доходу для банківських установ. Грошові кошти, що використовуються для здійснення банківських операцій, перетворюються в капітал банку, що відповідає закономірностям ринкової економіки.

Таблиця 1.3 – Особливості функціонування та діяльності банківської установи власного капіталу банку.

Особливості функціонування та діяльності	Значення особливостей
Грошовий характер продукту	Банк пропонує різноманітні послуги, основою яких є операції з грошовими ресурсами, відмінно від підприємств, які використовують власні кошти.
Посередницька функція на фінансовому ринку	Банки використовують головним чином залучені кошти, щоб задовольнити потреби як кредиторів, так і позичальників, створюючи умови для взаємовигідної співпраці.
Економічний ресурс і джерело прибутку	Капітал банку формується за рахунок внесків засновників і акціонерів та забезпечує доходи для їх власників.
Об'єкт власності і розпорядження	Право власності на капітал банку належить засновникам та акціонерам, які вносять внески при створенні банку та купують акції.

Друга ознака полягає в зв'язку з фондовим ринком. Банківський капітал часто пов'язаний з ринком цінних паперів, оскільки банки здійснюють операції з емісії акцій та боргових цінних паперів. Це дозволяє банкам отримувати капітал для своєї діяльності і дохід у формі дивідендів та процентів.

Ще одна важлива ознака власного капіталу банку полягає у його ролі як джерела фінансування та забезпечення функціонування банку, визначаючи фінансові можливості установи. Капітал банку може бути розглянутий як початковий, так і поповнюваний у процесі банківської діяльності за рахунок використання власних, залучених та запозичених коштів.

Четверта важлива характеристика капіталу банку полягає в тому, що він формується з різноманітних джерел коштів з метою отримання прибутку. У сучасних умовах капітал банку включає не лише власні кошти, але й сукупність ресурсів, що акумулюються з таких джерел, як резервні фонди, прибуток, випуск власних боргових цінних паперів та залучення коштів на умовах субординованого боргу. Таким чином, капітал банку є ключовим ресурсом для забезпечення стабільності його діяльності та проведення прибуткових операцій.

Підсумовуючи вищезазначене, можна сказати, що власний капітал банку є ключовим компонентом його фінансових ресурсів, забезпечуючи фінансові можливості для створення та подальшого функціонування банку, а також

платоспроможність та здатність покривати негативні наслідки ризикованих операцій. Проте важливо враховувати, що ефективне використання власного капіталу залежить від достовірної оцінки його обсягу, що передбачає чітке розуміння рівня та структури капіталу для прийняття обґрунтованих рішень щодо його використання та розподілу. Тільки таким чином банк може максимізувати свою ефективність та забезпечити стабільність у своїй діяльності.

1.3. Структура та джерела формування власного капіталу

Структура основного капіталу визначається його стійким характером, який дає банку можливість використовувати його у будь-який час для виконання своїх зобов'язань. Ці аспекти відображаються в опублікованих банківських звітах, що створює основу для оцінки якості управління багатьма підприємствами, що впливають на його прибутковість та конкурентоспроможність. До складу джерел основного капіталу входять:

- Статутний капітал банку, що формується через емісію та розміщення акцій, включаючи привілейовані акції, які не належать жодній конкретній особі і можуть бути використані для регулювання діяльності та збільшення ресурсів;
- Банківські кошти, такі як резервні та страхові фонди, створені на основі минулих років прибутку, які були утримані банком та підтверджені аудиторською організацією;
- Доходи від емісії акцій;
- Прибуток поточного фінансового року та попередніх років, які підтверджені аудиторським висновком.

До додаткового капіталу належать кошти, що мають меншу стабільність і можуть бути використані лише за певних умов для конкретних цілей. Їхня вартість може змінюватися з часом. Джерелами додаткового капіталу є:

- зростання вартості майна внаслідок його переоцінки;
- кошти, сформовані з відрахувань від прибутку за звітний та попередні роки після підтвердження аудиторською організацією;

- прибуток за звітний рік, який ще не підтверджений аудиторською організацією;
- прибуток за попередні роки, до підтвердження аудитором станом на останній день першого півріччя, що настає після звітного (якщо прибуток не підтверджений, він не включається до складу власного капіталу на початку другого півріччя);
- субординований кредит;
- частина статутного капіталу, яка утворюється внаслідок капіталізації збільшення вартості майна під час його переоцінки.

Банк використовує приватні кошти, без яких не може розпочати свою діяльність, і створює необхідні резерви. Структура власного капіталу банку наведена на рис. 1.3. [12]

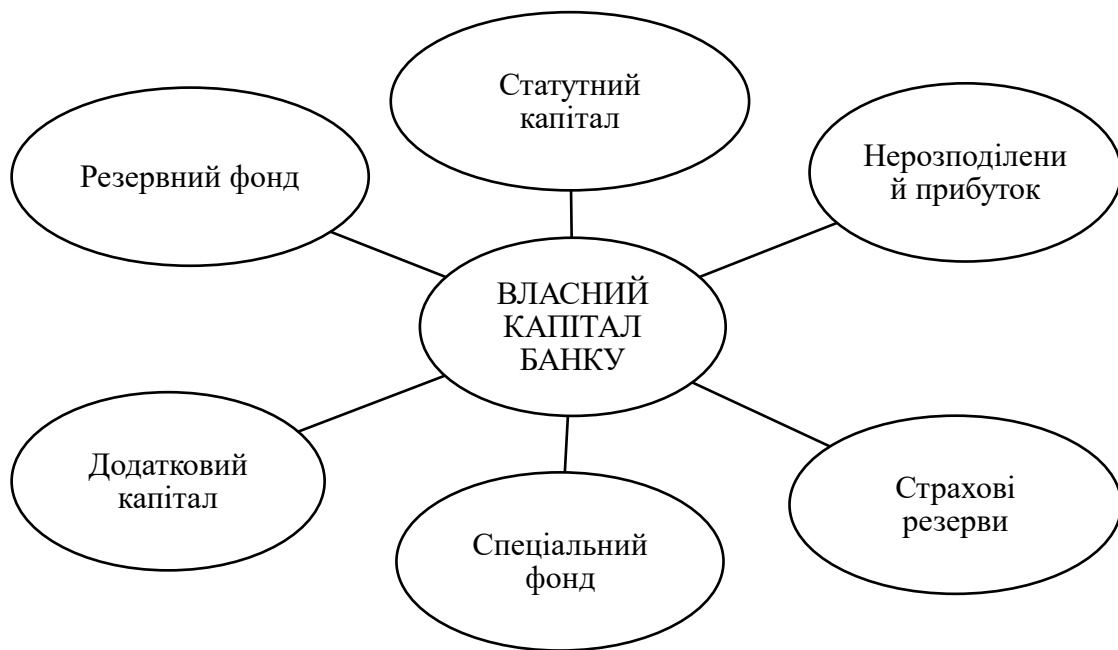

Рис. 1.3 Структура власного капіталу банку

Одним з ключових компонентів власного капіталу банку є його статутний капітал, який складається з суми внесків, зроблених засновниками банку, які передають йому повне господарське відання.

Статутний капітал банку – це сума власних коштів, внесених акціонерами та засновниками (учасниками) банку для створення фінансової основи

банківської установи. Ці кошти використовуються для забезпечення початкової діяльності банку та його подальшого функціонування. Статутний капітал також слугує гарантією захисту інтересів вкладників та кредиторів банку, надаючи фінансову стабільність і довіру до банку. Він формується виключно за рахунок власних коштів акціонерів, без використання бюджетних коштів, кредитів чи заставного майна.

Мінімальний розмір статутного капіталу банку визначається Законом України "Про банки і банківську діяльність" і на момент державної реєстрації юридичної особи, що планує здійснювати банківську діяльність, має бути не меншим за 200 мільйонів гривень. Важливо підкреслити, що статутний капітал банку формується виключно за рахунок внесків акціонерів. Використання бюджетних коштів, кредитів або заставних активів для цієї мети заборонено законодавством [9].

Статутний капітал банку виконує ряд важливих функцій [13]:

- у початковий період діяльності банку він виступає як необхідний ресурс для покриття першочергових витрат.
- протягом процесу розвитку банку, для збільшення його обсягів та приваблення нових учасників, акціонерів або інвесторів, потрібен додатковий капітал, що може призвести до збільшення статутного капіталу.
- власний капітал виступає як регулюючий фактор, обмежуючи ризики, пов'язані з зростанням обсягів операцій та пов'язаних з ними ризиків.
- його наявність встановлює і підвищує довіру кредиторів до банку.
- власний капітал банку може допомогти знизити поточні збитки, дозволяючи банку продовжувати свою діяльність.

Для забезпечення власного виробничого та соціального розвитку, банк формує інші фонди, такі як спеціальний цільовий фонд і фонд накопичення. Ці фонди утворюються на основі прибутку, а їх створення та використання регулюється Положенням про фонди та відповідними нормативно-правовими актами Національного банку. Крім того, вони входять до складу додаткового капіталу банку.

Формування цих фондів може відбуватися за такими шляхами [13]:

➤ Збільшення вартості майна при переоцінці. Цей процес регулюється окремими типовими документами Національного банку та податковим законодавством.

➤ Емісійний дохід (для акціонерів). Це дохід, отриманий банком від продажу акцій за ціною, що перевищує їх номінальну вартість, тобто різниця між ціною підписки та номінальною вартістю.

➤ Отримання майна безоплатно від організацій та фізичних осіб.

Ці джерела формування інших фондів допомагають банку забезпечувати потрібні фінансові ресурси для свого подальшого розвитку та функціонування в умовах конкурентного ринкового середовища.

Резервний фонд банку створюється для покриття потенційних збитків і дефіцитів доходів від основної діяльності. Він також використовується для виплати відсотків за облігаціями та дивідендів за привілейованими акціями. Формування цього фонду здійснюється за рахунок відсотків, які щорічно відраховуються від прибутку.

Мінімальний розмір резервного фонду визначається відповідно до рівня статутного капіталу Національного банку. Однак максимальний розмір резервного фонду, який встановлюється статутом банку, визначається самим банком. Ця сума може становити від 25% до 100% статутного капіталу. Крім того, резервний фонд, утворений на початку нового звітного періоду, враховується у статутному (капіталізованому) капіталі банку [14].

Страхові резерви є невід'ємною складовою власного капіталу банку, що формується під час певних активних операцій. Ці резерви створюються для компенсації можливих втрат, які можуть виникнути в результаті різних процесів, таких як ризиковані кредити та векселі, зменшення вартості цінних паперів, а також можливі збитки за іншими активами та розрахунками з дебіторами.

Головною метою цих резервів є компенсація негативного впливу фактичного зменшення ринкової вартості різних активів банку [15].

Створення резервів здійснюється для рахунку доходів банку і регулюється Національним банком. Нерозподілений прибуток минулих років також входить до складу активів банку. Цей прибуток враховується до доходу, що підлягає оподаткуванню, дивідендам та відрахуванням у резервний капітал.

Таблиця 1.4 – Основні джерела формування власного капіталу банку.

Основні джерела формування	Значення джерел формування
Внески акціонерів	Це першорядне джерело формування капіталу банку. Внески акціонерів представляють собою грошові чи матеріальні активи, які внесені основними власниками або інвесторами банку в обмін на власність або акції установи. Ці внески є важливим елементом, який формує основний капітал банку та забезпечує його фінансову стійкість.
Заробітна плата і резервування	Частка прибутку банку, яка виділяється на внутрішні потреби та резерви для забезпечення фінансової стабільності, також відіграє важливу роль у формуванні його капіталу. Ці кошти, виділені на заробітну плату співробітників та створення резервів, є внутрішнім джерелом капіталу, яке допомагає банку управляти своїми фінансовими ресурсами та забезпечувати фінансову стійкість у непередбачуваних ситуаціях.
Прибуток від операційної діяльності	Одним з важливих джерел формування власного капіталу банку є прибуток, отриманий від його операційної діяльності. Це включає дохід, отриманий банком в результаті надання кредитів, інвестування коштів, отримання комісійних виплат за різноманітні банківські послуги та інші операції. Прибуток від операційної діяльності дозволяє банку збільшувати свій капітал та забезпечує йому фінансову стабільність.
Емісія цінних паперів	Банк може здійснювати емісію акцій або облігацій на фондовому ринку для залучення додаткових коштів на розвиток та зміцнення свого капіталу. Емісія цінних паперів дозволяє банку збільшувати свої фінансові ресурси та залучати нових інвесторів для подальшого розвитку своєї діяльності

У банківській сфері джерела формування власного капіталу є ключовими складовими для забезпечення фінансової стійкості та ефективності функціонування банківських установ. Розглянемо детальніше основні джерела формування власного капіталу банку у табл. 1.4:

Структура та джерела формування власного капіталу є ключовими елементами фінансової стратегії банку, які забезпечують його стійкість та здатність досягати поставлених цілей у довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 1

У першому розділі дослідження розглянуто теоретичні аспекти аналізу власного капіталу банку.

Основна ідея власного капіталу банку полягає у визначенні його ключової ролі як головного економічного ресурсу, що забезпечує фінансову стабільність, незалежність та ефективність діяльності банку. Це є фундаментальним компонентом, що дає можливість банку здійснювати свої функції та забезпечує захист від ризиків.

Власний капітал банку складається з трьох основних складових: основного, додаткового та субординованого капіталу. Основний капітал формується зі статутного капіталу, розкритих резервів та інших компонентів, які утворюють основу для створення фінансової бази банку. Додатковий капітал є додатковими ресурсами, які забезпечують стабільність та розвиток банку, включаючи інвестиції в капітал інших установ та кошти вкладників. Субординований капітал представляє кошти, залучені від юридичних осіб на умовах субординованого боргу, і може використовуватися для покриття збитків та забезпечення фінансової стійкості банку.

Власний капітал банку відіграє важливу роль у забезпеченні захисту інтересів акціонерів і кредиторів, забезпечуючи фінансову стабільність і економічну незалежність. Управління та збереження цього капіталу є критичними для успішної діяльності банку та його конкурентоспроможності на ринку.

Власний капітал є ключовим елементом у функціонуванні та розвитку банківської установи. Він забезпечує економічну незалежність, фінансову стійкість і надійність банку, що дозволяє йому здійснювати різноманітні операції

та надавати послуги клієнтам з метою здобуття прибутку. Власний капітал є гарантією захисту інтересів вкладників і кредиторів у випадку негативних сценаріїв, таких як ліквідація або банкрутство.

Крім цього, власний капітал виконує інші важливі функції, такі як фінансування початкових операцій банку і запуск нових фінансових продуктів і послуг. Він також є механізмом регулювання, який допомагає встановлювати економічні норми та стандарти діяльності банку.

Значення власного капіталу полягає у тому, що він є джерелом фінансування та забезпечує функціонування банку, визначаючи його фінансові можливості. Капітал банку не лише є економічним ресурсом, але й об'єктом управління, який має вирішальне значення для стабільності та ефективності банківської системи в цілому.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

2.1. Загальна характеристика АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» — найстаріша іноземна фінансова установа в Україні, яка пропонує широкий спектр банківських послуг. Він є ключовим партнером для аграрного сектору та корпоративних клієнтів, а також лідером на ринку автокредитування. Банк є частиною *Crédit Agricole International*, що входить до топ-10 найбільших банків світу за розміром активів за версією *The Banker 2023 Ratings*, та є провідним гравцем у сфері банківського страхування та управління активами в Європі.

У 1993 році *Credit Lyonnais Group* заснувала *Credit Lyonnais Україна* в Києві. У 2004 році *Crédit Lyonnais* стала частиною групи *Crédit Agricole*. З моменту початку діяльності в Україні *Crédit Agricole Group* високо оцінила потенціал українських аграрних компаній і стала їх стратегічним партнером. Клієнтами банку є насамперед міжнародні компанії, які обслуговуються банками групи по всьому світу. У 2006 році Креді Агріколь придбала Індекс-Банк. Таким чином, *Credit Agricultural Bank of China* став універсальним банком, яким щодня користуються приватні особи та підприємства [16].

Головний офіс банку розташований у Києві та має 140 відділень, які обслуговують 415 000 клієнтів. Його загальні активи станом на грудень 2023 року становили 2,8 мільярда доларів.

Креді Агріколь Банк зарекомендував себе як надійний партнер для українських агропідприємств. Від початку війни банк, в рамках держпрограми "Доступні кредити 5-7-9%", надав агросектору кредити на суму 2,7 мільярда гривень. Окрім того, банк бере активну участь у програмі державних гарантій, надаючи кредити на суму 1,3 мільярда гривень. У 2023 році *Crédit Agricole* уклав важливі угоди з Європейським банком реконструкції та розвитку і Міжнародною

фінансовою корпорацією, що дозволили розподілити ризики на суму 50 мільйонів євро та 40 мільйонів євро відповідно, для підтримки основних секторів бізнесу в Україні, зокрема сільського господарства [16].

Креді Агріколь Банк є провідним гравцем на ринку автокредитування та єдиною фінансовою установою в Україні, що володіє міжнародним сертифікатом ISO 9001 у цій галузі, забезпечуючи прозорі умови кредитування і високий рівень обслуговування клієнтів. У 2023 році банк надав кредити на 1,9 млрд гривень для придбання автомобілів.

У 2024 році банк запустив великий іміджевий проект «Кодекс довіри», орієнтований на IT-клієнтів. Розвиваючи дистанційні канали обслуговування, банк пропонує мобільний додаток SA+, онлайн-банкінг CORPEX для бізнес-клієнтів та SA+ Pro для підприємців, одночасно модернізуючи свої відділення.

З 2016 року банк розпочав реалізацію масштабного плану корпоративної соціальної відповідальності «Нам не байдуже!», який в основному включає чотири основні напрямки: благодійність, захист навколишнього середовища, волонтерські послуги та турбота про співробітників. З початку війни Креді Агріколь Банк виділив 97 мільйонів гривень на благодійність, в основному на придбання медичного обладнання для українських лікарень та допомогу постраждалим [16].

11 березня 2024 року рейтинговий комітет РА «Стандарт Рейтинги» переглянув рейтинг АТ «Креді Агріколь»:

- національний довгостроковий кредитний рейтинг АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» підвищено до uaAAA, що свідчить про найвищу кредитоспроможність серед українських позичальників.

- короткостроковий кредитний рейтинг АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» оновлено до uaK1, що вказує на високу кредитоспроможність у короткостроковій перспективі та здатність ефективно управляти ризиками.

- депозитний рейтинг АТ «Креді Агріколь» підвищено до ua1 за шкалою РА «Стандарт-Рейтинг» [17].

Станом на 1 січня 2024 року, порівняно з 1 січня 2023 року, основні показники балансу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зазнали таких змін: активи збільшилися на 42,73% до 103,579 мільярда гривень, обсяг виданих кредитів клієнтам зменшився на 24,53% до 20,722 мільярда гривень, а власний капітал зріс на 47,66% до 8,981 мільярда гривень [18].

Приріст також показали і зобов'язання, зросли на 42,28% до 94,598 млрд грн (табл. 2.1), дані взяті з додатку А.

Таблиця 2.1 – Основні балансові показники АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», тис. грн, %.

Показник	01.01.2023		01.01.2024		Темп приросту, %
	тис. грн	%	тис. грн	%	
Кошти банків	4743	0,007%	5200	0,005%	9,64%
Кошти клієнтів:	64003382	88,20%	90042080	86,93%	40,68%
- кошти фізичних осіб	14626573	20,16%	17862770	19,84%	22,13%
- кошти юридичних осіб	49376809	68,04%	72179310	80,16%	46,18%
Зобов'язання всього	66485267	91,62%	94598010	91,33%	42,28%
Статутний капітал банку	1222929	1,69%	1222930	1,18%	0,00008%
Власний капітал всього	6082459	8,38%	8981280	8,67%	47,66%
Грошові кошти та їх еквіваленти	15592133	21,49%	31119123	30,04%	99,58%
Кредити та аванси банкам	22709896	31,29%	38875698	37,53%	71,18%
Кредити та аванси клієнтам	27458170	37,84%	20722240	20,01%	-24,53%
Інвестиції в цінні папери	5278503	7,27%	11558254	11,16%	118,97%
Основні засоби та нематеріальні активи	1183698	1,63%	1113802	1,08%	-5,90%
Активи всього:	72567726	100,00%	103579285	100,00%	42,73%

Станом на 1 січня 2024 року, в порівнянні з 1 січня 2023 року, у структурі активів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» відбулися такі зміни:

- доля кредитів та авансів, виданих клієнтам, скоротилась на 17,83 пункти відсотка до 20,01%;
- доля грошових коштів та їх еквівалентів зросла на 8,55 пунктів відсотка до 30,04%.;
- доля інвестицій у цінні папери збільшилась на 3,89 пунктів відсотка до 11,16%. Водночас, на 1 січня 2024 року практично весь портфель інвестицій

банку у цінні папери складався з інструментів з низьким рівнем кредитного ризику, зокрема облігацій ОВДП та казначейських облігацій США.;

– доля кредитів та авансів, наданих іншим банкам (повністю складається з депозитних сертифікатів НБУ), зросла на 6,24 пункти відсотка до 37,53%.

На початку 2024 року 78,73% активів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» склалися з ліквідних інструментів з низьким рівнем кредитного ризику, таких як грошові кошти та їх еквіваленти, депозитні сертифікати НБУ і державні облігації [16].

Протягом 2023 року АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» збільшило обсяг коштів клієнтів в пасивах на 40,68% і підвищило до 78,73% частку ліквідних активів. Банк активно участь у державній програмі «Доступні кредити 5-7-9%» протягом понад двох років. За даними Міністерства фінансів України, станом на 19 лютого 2024 року АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» увійшло до ТОП-10 банків України за кількістю та обсягом наданих за цією програмою кредитів, видавши загалом 1820 кредитів на суму 13,2 млрд грн. Крім того, разом з Європейським банком реконструкції і розвитку, банк бере участь в урядовій програмі надання державних гарантій та в програмі розподілу ризиків. Відсоток кредитів, наданих банком за цими трьома програмами, зросла з 30% до 40% протягом 2023 року.

Credit Agricole Group та український Банк займають активну позицію в питанні надання допомоги Україні: від початку війни Credit Agricole S. A. та регіональні банки групи Credit Agricole реалізували близько 40 благодійних проєктів на 97 млн грн. Всі ці проєкти реалізовані в рамках КСВ програми банку WeCare! та здебільшого спрямовані на купівлю медичного обладнання для лікарень. Також АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» є великим платником податків, здійснюючи вагомий внесок в стабільність України: за 2023 фінансовий рік Банк сплатить 3,3 млрд грн податків і внесків.

У березні 2023 року Національний банк України включив АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» до переліку системно важливих банків країни. Це рішення відзначається Агентством як позитивне, оскільки банк досяг значного впливу на

національному рівні та сприяє стабільності всієї української банківської системи [7].

Основні нормативи АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Основні нормативи АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Показник	Нормативне значення	01.01.2023		01.01.2024	
		по системі	банк	по системі	банк
Регулятивний капітал (Н1)	>200 млн	211091	6634	258341	9869
Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2)	>10%	19,68%	18,80%	21,07%	28,26%
Норматив достатності основного капіталу (Н3)	>7%	13,12%	15,94%	12,24%	16,29%
Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR)	>100%	-	184,51%	-	345,23%
Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR _{ВВ}) *	>100%	-	228,92%	-	277,07%
Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR _{іВ}) *	>100%	-	216,65%	-	297,03%
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)	<20%*	17,80%	21,55%	15,53%	12,47%
Норматив великих кредитних ризиків (Н8)	<800%	86,33%	68,33%	63,13%	34,53%

**для системно важливих банків значення нормативу Н7 встановлено на рівні не більше ніж 20%

Регулятивний капітал АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» (Н1) за 2023 рік виріс на 48,76% і станом на 01.01.2024 склав 9,869 млрд грн, що суттєво краще ніж встановлене НБУ граничне значення для даного нормативу.

Станом на 1 січня 2024 року порівняно з 1 січня 2023 року норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2) АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зрос на 9,46 пунктів відсотка до 28,26%, що перевищує встановлене Національним банком України значення в 2,83 рази та на 7,19 пунктів вище за середньо-ринковий рівень Н2.

Норматив достатності основного капіталу банку (Н3) за 2023 рік зрос на 0,35 пунктів відсотка до 16,29%, що перевищує встановлене Національним банком України граничне значення в 2,33 рази та на 4,05 пунктів вище за

середній рівень НЗ в банківській системі України.

На 1 березня 2024 року Н1 АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зрос до 10,174 мільярда гривень, Н2 збільшився до 30,71%, а НЗ досяг 17,24%. Це свідчить про те, що банк утримує стабільний рівень регулятивного та основного капіталу, що підтверджується високими значеннями відповідних нормативів (Н1, Н2 та НЗ) на початок березня 2024 року. Крім того, Агентство звертає увагу на високий рівень зовнішньої підтримки, яку може надати акціонер банку - одна з провідних європейських банківських груп Credit Agricole S.A., за необхідності.

За період з 1 січня 2023 року до 1 січня 2024 року коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зрос на 160,72 пункти до 345,23%, норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{ВВ}) збільшився на 48,15 пунктів до 277,07%, а норматив коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR_{ІВ}) зрос на 80,38 пунктів до 297,03%. Це означає, що станом на 1 січня 2024 року NSFR банку перевищував граничне значення, встановлене Національним банком України, у 3,45 рази, LCR_{ВВ} був вищий за мінімальне значення регулятора в 2,77 рази, а норматив LCR_{ІВ} перевищував граничний рівень в 2,97 рази. Станом на 01.03.2024 NSFR Банку виріс до 379,41%, LCR_{ВВ} збільшився до 738,02%, а LCR_{ІВ} виріс до 563,68%.

Таким чином, станом на початок березня 2024 року та під час аналізу періоду, АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» мала дуже високий рівень ліквідності, що підтверджується значними значеннями нормативів NSFR, LCR_{ВВ} та LCR_{ІВ} банку, що були в значній мірі вищими за мінімальні вимоги Національного банку України [16].

В табл. 2.3 представлені основні складові доходів і витрат АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», дані яких наведені у додатку Б.

Таблиця 2.3 – Ключові статті доходів та витрат АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Показник	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
Процентні доходи	7012778	10813222	3800444	54,19%
Процентні витрати	1762532	2924807	1162275	65,94%
Чистий процентний дохід	5250246	7888415	2638169	50,25%
Комісійні доходи	940567	1085813	145246	15,44%
Комісійні витрати	259419	333562	74143	28,58%
Чистий комісійний дохід	681148	752251	71103	10,44%
Адміністративні та інші операційні витрати (непроцентні витрати)	2076950	2628241	551291	26,54%
Прибуток/(збиток)	31220	2793034	2761814	8846,30%

У 2024 році прибуток АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зрос до 2,793 млрд грн, що значно перевищило прибуток за 2022 рік на 2,762 млрд грн. Це значне збільшення прибутку в аналізованому періоді було обумовлене значним зростанням чистого процентного доходу на 50,25% до 7,888 млрд грн. Крім того, чистий комісійний дохід АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» також показав зростання: за 2023 рік він збільшився на 10,44% до 752,251 млн грн [16].

У 2023 році АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» значно збільшило обсяг коштів клієнтів у ресурсній базі на 40,68% і розширило обсяг ліквідних інструментів в активах до 78,73%. Станом на початок березня 2024 року та під час аналізу періоду банк мав високий рівень забезпеченості регулятивним та основним капіталом, а також демонстрував дуже високий рівень ліквідності. У порівнянні з 2022 роком за підсумками 2023 року прибуток АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» зріс на 89,5 разів до 2,793 млрд грн, чистий процентний дохід збільшився в 1,5 рази до 7,888 млрд грн, а чистий комісійний дохід зрос на 10,44% до 752,251 млрд грн.

Звернення уваги на високий рівень зовнішньої підтримки у АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» відбувається в контексті можливості отримання підтримки від його акціонера – однієї з найбільших європейських банківських груп Credit Agricole S.A., що є частиною міжнародної фінансової групи Credit Agricole

Group. За результатами 2023 року чистий дохід Credit Agricole S.A. (без урахування неконтрольованої частки) склав 5,923 млрд євро, а Credit Agricole Group – 7,647 млрд євро [16].

Вказані фактори сприяли оновленню рейтингів АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» до найвищого рівня.

2.2. Аналіз динаміки, структури та ефективності використання власного капіталу банку за 2020-2023 рр.

Процес аналізу власного капіталу банків включає детальний опис кожного компонента з подальшою його характеристикою. Динаміка складових власного капіталу банку за 2021-2023 роки наведена в табл. 2.4, дані взяті з додатку В, додатку Г, додатку Д.

Таблиця 2.4 – Динаміка складових власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», тис. грн.

Власний капітал	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023/2022, абс.	2023/2022, %
Статутний капітал	1222929	1222929	1222929	1222929	0	x
Нерозподілений прибуток	2570725	2433644	31220	2793034	2761814	8846,30
Резерви та інші фонди банку	2226047	2929787	4834869	4866090	31221	0,65
Інші резерви	81041	112141	-6559	99227	105786	-1612,83
Усього власного капіталу	6100742	6698501	6082459	8981279	2898820	47,66

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності банку

Аналізуючи динаміку складових власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» протягом трьох років, можна відзначити наступні ключові аспекти.

Статутний капітал залишався стабільним протягом усього розглянутого періоду, не виявляючи змін у своєму обсязі. Це свідчить про консервативний підхід банку до капіталізації та його намір забезпечити стійкість фінансових показників.

Другим важливим аспектом є нерозподілений прибуток, який відображає

приріст чистого прибутку, що залишився у банку після виплати дивідендів. Помітна волатильність цього показника від 2020 до 2022 року, а також його значне зростання у 2023 році, свідчить про вплив стратегічних рішень на рівень прибутку та ефективне управління фінансами.

Третім аспектом є резерви та інші фонди банку, які також відображають фінансову стійкість та готовність до можливих ризиків. Помітне зростання цього показника від 2020 до 2022 року, хоча й невелике збільшення в 2023 році, свідчить про збільшення резервних коштів для покриття можливих збитків чи ризиків.

Загалом власний капітал банку показав значне зростання протягом розглянутого періоду, що свідчить про його фінансову стабільність та розвиток. Зростання цього показника може вказувати на позитивну динаміку бізнесу та довіру клієнтів та інвесторів.

Динаміка складових власного капіталу наведена на рис. 2.1.

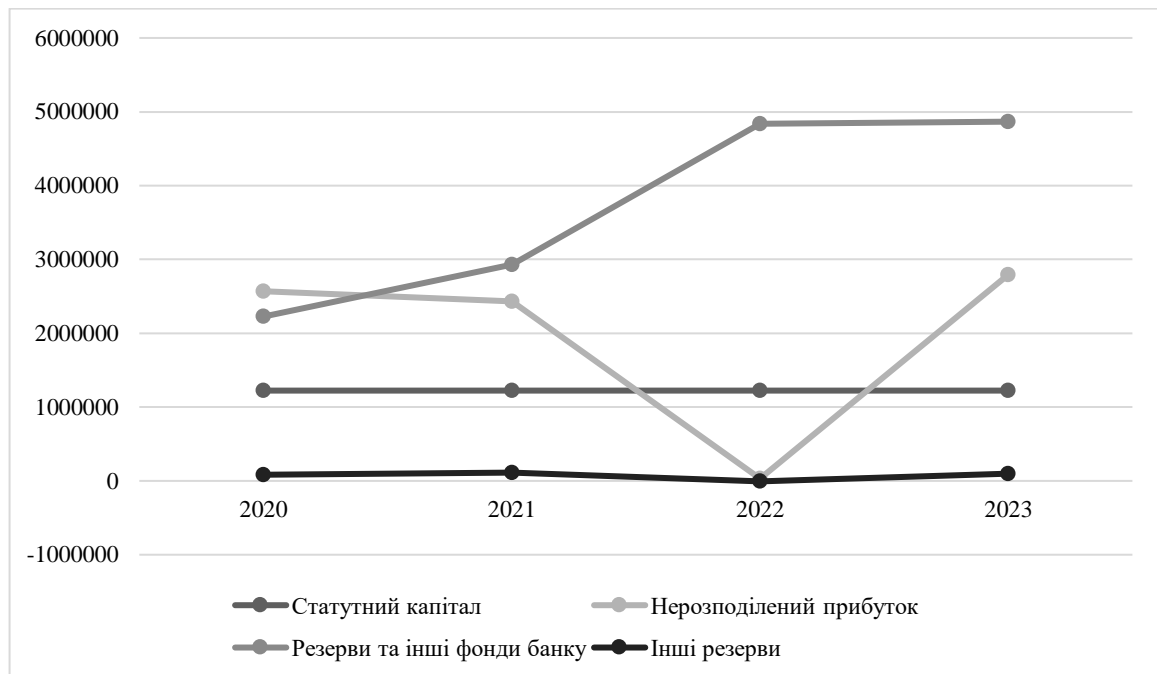

Рис. 2.1 – Динаміка складових власного капіталу
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

На 31 грудня 2020 року статутний капітал АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» становить 1 222 929 тис. грн, як у 2019 році. Статутний капітал поділено на 1 222

928 760 акцій, з них 1 222 926 760 простих іменних акцій номінальною вартістю 1,00 грн кожна, і 2 000 привілейованих іменних акцій з такою ж номінальною вартістю. Всі видані акції зареєстровані, розміщені в обігу і знаходяться в активному використанні.

Прості іменні акції надають їх власникам право участі в управлінні Банком, отримання дивідендів та частини майна в разі ліквідації. Кожна така акція дає право на один голос на загальних зборах акціонерів. Оскільки усі акції належать єдиному акціонеру, кумулятивне голосування при виборі членів органів управління не проводиться.

На 31 грудня 2020 та 2019 років, єдиним акціонером АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» є Credit Agricole S.A. [16]. Привілейовані іменні акції цього банку надають акціонерам переважне право на отримання дивідендів, першочерговість у виплатах у разі ліквідації, а також можливість конвертації їх у прості іменні акції. Кожна привілейована акція дає право на один голос на Загальних зборах акціонерів у випадках, передбачених статутом.

Дивіденди для акціонерів виплачуються з чистого прибутку за звітний рік або нерозподіленого прибутку, встановленого рішенням Загальних зборів акціонерів. Привілейовані акції отримують дивіденди протягом шести місяців після закінчення звітного року, а прості акції - протягом шести місяців з моменту прийняття рішення про виплату дивідендів Загальними зборами. Всі виплати дивідендів здійснюються грошовими коштами.

У квітні 2020 року 5% прибутку АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», отриманого за 2019 рік і складає 86 500 тис. грн., було віднесено на формування резервного фонду за рішенням єдиного акціонера Банку № 1 від 30.04.2020 року. Решта прибутку в сумі 1 643 431 тис. грн. залишилась нерозподіленою.

У травні 2019 року 5% прибутку АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», отриманого за 2018 рік і становить 73 133 тис. грн., було направлено на формування резервного фонду згідно рішення єдиного акціонера Банку № 1 від 26.04.2019 року. Решта прибутку банку складала 831 591 тис. грн., які були виплачені як дивіденди, та 554 597 тис. грн. було спрямовано на формування

загальних резервів.

На 31 грудня 2021 року статутний капітал АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» становить 1 222 929 тис. грн (порівняно з 1 222 929 тис. грн у 2020 році). Цей капітал розподілений на 1 222 928 760 акцій, з яких 1 222 926 760 штук є простими іменними акціями номінальною вартістю 1,00 грн кожна, та 2 000 штук є привілейованими іменними акціями такої ж номінальної вартості. Всі випуски акцій зареєстровані, повністю розміщені та знаходяться в обігу.

У квітні 2020 року 5% прибутку Банку, отриманого за результатами діяльності у 2019 році на суму 86 500 тис. грн, було спрямовано на формування резервного фонду за рішенням єдиного акціонера банку № 1 від 30 квітня 2020 року. Решта прибутку у сумі 1 643 431 тис. грн залишилась нерозподіленою.

У лютому 2021 року рішенням єдиного акціонера Банку №1 від 08 лютого 2021 року затверджено розподіл нерозподіленої частини прибутку, отриманого за результатами діяльності банку у 2019 році наступним чином: 986 061 тис. грн. направлено на виплату дивідендів, залишок прибутку в сумі 657 371 тис. грн. направлено на формування загальних резервів Банку.

У квітні 2021 року рішенням єдиного акціонера Банку №2 від 30 квітня 2021 року затверджено розподіл прибутку, що отриманий за результатами діяльності Банку у 2020 році у розмірі 927 294 тис. грн. наступним чином: 5% прибутку в сумі 46 370 тис. грн. направлено на формування резервного фонду; решта прибутку у сумі 880 924 тис. грн. була залишена нерозподіленою.

На 31 грудня 2022 року статутний капітал АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» складає 1 222 929 тис. грн, що збігається з показниками на 2021 рік. Цей капітал розподілений на 1 222 928 760 акцій, з яких 1 222 926 760 є простими іменними акціями номінальною вартістю 1,00 грн кожна, та 2 000 є привілейованими іменними акціями такої ж номінальної вартості. Всі видані акції зареєстровані, повністю розміщені та знаходяться в обігу.

28 січня 2022 року єдиним акціонером Банку було прийнято рішення про розподіл прибутку за 2020 рік. Згідно з цим рішенням, дивіденди в сумі 528 561 тис. грн були виплачені за простими акціями, що складає 0,43 грн дивідендів на

кожну просту і привілейовану акцію, та 1 тис. грн за привілейованими акціями. Залишок прибутку за 2020 рік у сумі 352 362 тис. грн було спрямовано на поповнення загальних резервів банку.

13 липня 2022 року єдиним акціонером банку було прийнято рішення про розподіл прибутку за 2021 рік. Згідно з цим рішенням, 5% прибутку в сумі 77 636 тис. грн було направлено на формування резервного фонду, а залишок прибутку за 2021 рік у сумі 1 475 084 тис. грн було спрямовано на поповнення загальних резервів Банку.

На 30 вересня 2023 року статутний капітал АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» складає 1 222 929 тис. грн, що відповідає показникам на 2022 рік. Цей капітал розподілений на 1 222 928 760 акцій, з яких 1 222 926 760 є простими іменними акціями номінальною вартістю 1,00 грн кожна, і 2 000 є привілейованими іменними акціями такої ж номінальної вартості. Усі видані акції зареєстровані, повністю розміщені та знаходяться в обігу. Станом на 30 вересня 2023 року і у попередні роки (2022-2021) єдиним акціонером Банку є Credit Agricole S.A.

На 12 липня 2023 року єдиним акціонером АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» було прийнято рішення щодо розподілу прибутку за 2022 рік наступним чином:

- 5% прибутку в сумі 1 561 тис. грн. було направлено на формування резервного фонду;
- залишок прибутку за 2022 рік у сумі 29 659 тис. грн. було спрямовано на поповнення загальних резервів Банку.

Крім того, 13 липня 2022 року єдиним акціонером було затверджено розподіл прибутку за 2021 рік наступним чином:

- 5% прибутку в сумі 77 636 тис. грн. було направлено на формування резервного фонду;
- залишок прибутку за 2021 рік у сумі 1 475 084 тис. грн. було спрямовано на поповнення загальних резервів Банку.

Також, 28 січня 2022 року було затверджено розподіл прибутку за 2020 рік наступним чином:

- дивіденди в сумі 528 561 тис. грн. за простими акціями та 1 тис. грн.

за привілейованими акціями, що складає 0,43 грн. дивідендів на 1 просту та привілейовану акцію;

– залишок прибутку за 2020 рік у сумі 352 362 тис. грн. було спрямовано на поповнення загальних резервів Банку [16].

Аналіз структури власного капіталу банку дозволяє виявити ключові компоненти, які складають фінансовий фундамент установи та його розподіл між різними джерелами та ризиками (табл. 2.5), дані яких знаходяться у додатку Г та додатку Д.

Таблиця 2.5 – Аналіз структури власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», тис. грн.

Власний капітал	2021 р.		2022 р.		2023 р.	
	Абс. значення	Питома вага, %	Абс. значення	Питома вага, %	Абс. значення	Питома вага, %
Статутний капітал	1222929	18,26	1222929	20,11	1222929	13,62
Нерозподілений прибуток	2433644	36,33	31220	0,51	2793034	31,10
Резерви та інші фонди банку	2929787	43,74	4834869	79,49	4866090	54,18
Інші резерви	112141	1,67	-6559	-0,11	99227	1,10
Усього власного капіталу	6698501	100,00	6082459	100,00	8981279	100,00

Аналізуючи структуру власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за роки 2021-2023, можна зробити наступні висновки:

Статутний капітал: питома вага зменшилася від 18,26% у 2021 році до 13,62% у 2023 році. Це свідчить про те, що банк може звертатися до інших джерел капіталу для фінансування своєї діяльності або змін у стратегії капіталізації.

Нерозподілений прибуток: питома вага мала значний спад з 36,33% у 2021 році до 0,51% у 2022 році, але потім відновилася до 31,10% у 2023 році. Такі коливання є наслідком стратегічних рішень щодо розподілу прибутку та впливу фінансових операцій.

Резерви та інші фонди банку: питома вага цього компонента значно зросла

з 43,74% у 2021 році до 54,18% у 2023 році. Це вказує на збільшення значення резервів та інших фондів у структурі власного капіталу банку, що може бути спричинене різними факторами, такими як стратегічне планування та регуляторні вимоги. Інші резерви: питома вага цього компонента також зростає, хоча й незначно, з 1,67% у 2021 році до 1,10% у 2023 році.

Структура власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» станом на 01.01.2024 року наведена на рис. 2.2.

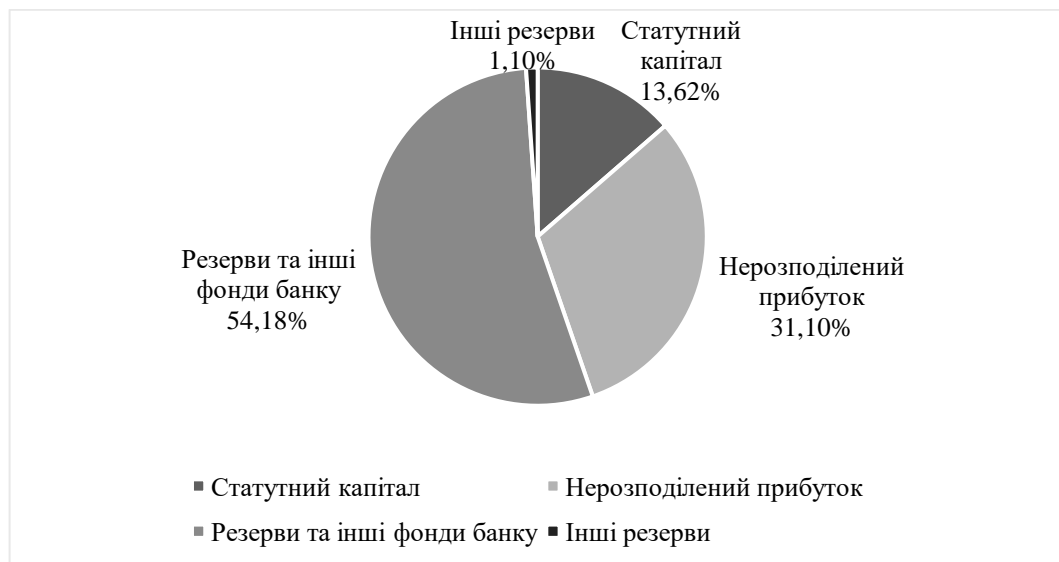

Рис. 2.2 – Структура власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» станом на 01.01.24 р.

Отже, можна визначити загальний тренд до зростання питомої ваги резервів та інших фондів у структурі власного капіталу банку протягом розглянутого періоду, що може вказувати на стратегічні зміни в управлінні капіталом та фінансову політику банку.

2.3. Оцінка достатності власного капіталу

Основними цілями управління капіталом Банку є забезпечення відповідності зовнішніх вимог до капіталу, підтримка високих кредитних рейтингів і адекватних показників капіталу для зміцнення його ділової активності та максимізації ринкової цінності акцій [19]. Деталі показників

достатності капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2021-2023 роки представлені у табл. 2.6, де дані були узяті для розрахунків у додатку Б, додатку Е та додатку Ж.

Таблиця 2.6 – Аналіз показників достатності капіталу банку

Показник достатності	Формула розрахунку	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абс. відхилення 2023/2022
Розмір банківського регулятивного капіталу (Н1), тис. грн.	$PK = OK + DK - B$	6220308,1	6593431,6	6633959,32	9869072,83	3235113,52
Норматив адекватності (достатності) регулятивного капіталу (Н2), %	$H2 = PK / (Ap + Cвп - НКР) \times 100\%$	17,80	15,25	18,80	28,26	9,46
Норматив достатності основного капіталу (Н3), %	$H3 = OK / (Ap + Cвп - НКР) \times 100\%$	8,9	8,77	15,94	16,29	0,35
Частка капіталу в пасивах	Основний капітал / Пасиви всього	0,03	0,07	0,07	0,05	-0,02
Співвідношення капіталу і активів зважених на ризик	Капітал / Активи, зважені на ризик	0,12	0,12	0,21	0,36	0,15
Коефіцієнт достатності капіталу	Чистий капітал / Зобов'язання	0,08	0,08	0,08	0,06	-0,02
Коефіцієнт якісної оцінки капіталу	Регулятивний капітал / Брутто капітал	1,02	0,98	1,09	1,10	0,01
Коефіцієнт достатності статутного капіталу	Статутний капітал / Брутто капітал	0,20	0,18	0,20	0,14	-0,06
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	Основні засоби / Власний капітал банку	0,16	0,18	0,19	0,12	-0,07

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності банку

де РК означає регулятивний капітал, ОК - основний капітал (капітал 1-го рівня), ДК - додатковий капітал, В - відвернення, Ар - відображаються загальні активи, від корпоративних активів, які зменшуються відповідними резервами / виключеннями від збитків на фінансові активи, на суму забезпечення, враховуючи коефіцієнти ліквідності, та відповідний коефіцієнт ризику в залежності від групи ризику, до якої належить актив; Свп - загальна сума ВВП банку за всіма індивідуальними показниками та бенчмарками.

Розмір банківського регулятивного капіталу (Н1), який складається з основного капіталу (ОК), додаткового капіталу (ДК) та відвернення (В). У 2023 році значення РК суттєво зросло порівняно з попередніми роками, з абсолютним відхиленням 3,235,113.52 тис. грн.

Норматив адекватності (достатності) регулятивного капіталу (Н2) відображає відношення регулятивного капіталу до активів, зважених на ризик. Він значно зріс у 2023 році, досягнувши 28.26%, що є значним покращенням порівняно з 2022 роком (18.80%).

Норматив достатності основного капіталу (Н3) також показав позитивну динаміку, збільшившись з 15.94% у 2022 році до 16.29% у 2023 році.

Частка капіталу в пасивах зменшилась у 2023 році до 0.05 відсотка, відбулося зниження на 0.02 відсоткових пункти порівняно з 2022 роком.

Співвідношення капіталу і активів зважених на ризик також значно зросло у 2023 році, досягнувши 0.36, що на 0.15 вище, ніж у 2022 році.

Коефіцієнт достатності капіталу та Коефіцієнт якісної оцінки капіталу відображають стабільність капіталу банку і залишалися на приблизно однаковому рівні протягом років, з невеликими коливаннями.

Коефіцієнт достатності статутного капіталу показав зниження до 0.14 у 2023 році, що є відхиленням на -0.06 відсоткових пунктів порівняно з 2022 роком.

Коефіцієнт захищеності власного капіталу також зменшився до 0.12 у 2023 році, що є відхиленням на -0.07 відсоткових пунктів від 2022 року.

Загальна структура і достатність капіталу банку показали певні коливання

в різних напрямках протягом років, з відмітним покращенням у 2023 році в багатьох ключових показниках. Однак є певні аспекти, такі як зменшення частки капіталу в пасивах і деяке зниження в коефіцієнтах захищеності, які потребують уваги та можливих корекцій у майбутньому для підтримання стабільності і відповідності регулятивним вимогам.

Банк адаптує структуру свого капіталу з урахуванням змін у економічних умовах та рівні ризику своєї діяльності. Для цього можуть використовуватись такі інструменти, як зміна виплат дивідендів акціонерам, повернення капіталу акціонерам або випуск капітальних цінних паперів. Жодних значущих змін у стратегічних цілях, політиці чи процесах порівняно з минулими роками не було відзначено.

Національний банк України встановлює вимогу до банків щодо підтримки показника адекватності капіталу на рівні не менше 10% від активів, зважених за рівнем ризику, який розраховується відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку в Україні.

Таким чином, якість власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» задовільна, показник адекватності регулятивного капіталу прийнятний. За результатами аналізу нестачі у капіталі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» не має.

Крім того, регулятивний капітал можна зміцнити, залучаючи додаткові кошти через субординований борг, що сприятиме підвищенню загальної капіталізації.

Висновки до розділу 2

У даному розділі проведено аналіз динаміки та структури власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» є частиною міжнародної корпорації Credit Agricole (Франція), яка входить до ТОП-10 найбільших банків у світі за обсягом активів згідно з рейтингом The Banker 2023. Вона є провідним у банківському страхуванні та управлінні активами на європейському ринку.

Протягом досліджуваного періоду Банк продемонстрував значний приріст обсягів коштів клієнтів у ресурсній базі та збільшив обсяг ліквідних інструментів у своїх активах, що свідчить про його успішне управління фінансовими ресурсами та високу довіру клієнтів. На початок березня 2024 року банк також мав високий рівень забезпеченості регулятивним та основним капіталом, що підкреслює його стабільність та здатність витримувати різноманітні виклики фінансового ринку. Значне зростання прибутку банку, чистого процентного доходу та чистого комісійного доходу за 2023 рік свідчить про ефективність його стратегій та операцій. Оновлення рейтингів до найвищого рівня є важливим визнанням успішної діяльності банку та підтвердженням його високого статусу та довіри на ринку фінансових послуг. У цілому, діяльність АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК» може бути охарактеризована як успішна та стабільна.

Статутний капітал банку залишався незмінним протягом розглянутого періоду, що свідчить про консервативний підхід до капіталізації та прагнення забезпечити стійкість фінансових показників. Банк систематично відводить частину прибутку на формування резервного фонду та поповнення загальних резервів. Це свідчить про відповідальний підхід до управління ризиками та забезпечення фінансової стійкості. Загальні резерви банку зростали протягом розглянутого періоду, що свідчить про його готовність до можливих ризиків та збереження фінансової стабільності. Отже, в цілому динаміка власного капіталу банку свідчить про його стабільність, відповідальність у фінансовому управлінні та готовність до різних викликів на фінансовому ринку.

Банк демонструє стабільний статутний капітал, але його питома вага в структурі зменшується. Нерозподілений прибуток значно коливається. Резерви та інші фонди стабільно зростають. Інші резерви зросли незначно. Такий рух може відображати стратегічні зміни в управлінні капіталом та фінансову політику банку, спрямовані на підвищення стійкості і надійності у складних економічних умовах.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

3.1. Джерела збільшення власного капіталу

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» є одним із провідних банків в Україні, що надає широкий спектр фінансових послуг. Власний капітал банку є важливим показником його фінансової стійкості та можливості розширення діяльності. Збільшення власного капіталу є ключовим фактором для забезпечення стабільного розвитку банку, підтримання ліквідності та виконання регуляторних вимог. У цьому документі розглянемо основні джерела збільшення власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» [20], [21].

1. Прибуток

1.1. Нерозподілений прибуток

Одним із найважливіших джерел збільшення власного капіталу є нерозподілений прибуток. Це частина чистого прибутку банку, яка залишається після виплати дивідендів акціонерам і використовується для реінвестування в банк. Збереження частини прибутку для реінвестування дозволяє збільшити власний капітал і забезпечити подальше зростання активів та стабільність банку.

1.2. Резервні фонди

Банки можуть створювати різні резервні фонди, частково з прибутку, що також є джерелом збільшення власного капіталу. Резервні фонди забезпечують додатковий захист від потенційних ризиків та непередбачених витрат.

2. Випуск акцій

2.1. Первинне публічне розміщення (ІРО)

Первинне публічне розміщення акцій є ефективним способом залучення капіталу. При ІРО банк пропонує свої акції широкому колу інвесторів на фондовій біржі. Це дозволяє залучити значні фінансові ресурси, які можуть бути використані для розширення діяльності банку та зміцнення його капіталу.

2.2. Додаткова емісія акцій

Банк може також здійснювати додаткову емісію акцій, пропонуючи нові акції існуючим акціонерам або новим інвесторам. Це дозволяє залучити додатковий капітал для фінансування нових проєктів та підтримання фінансової стабільності.

3. Стратегічні інвестори

Залучення стратегічних інвесторів може бути ефективним способом збільшення власного капіталу банку. Стратегічні інвестори, як правило, приносять не тільки фінансові ресурси, але й експертизу, нові технології та доступ до нових ринків. Вони можуть стати довгостроковими партнерами, що сприяють розвитку банку.

4. Боргові інструменти, конвертовані в акції

4.1. Конвертовані облігації

Конвертовані облігації - це боргові інструменти, які можуть бути конвертовані в акції банку. Це дозволяє банку залучити капітал у вигляді боргу, з можливістю перетворення його в акціонерний капітал у майбутньому. Такий підхід забезпечує гнучкість у залученні фінансових ресурсів і дозволяє збільшити власний капітал у разі потреби.

4.2. Субординований борг

Субординований борг є ще одним інструментом, який може бути використаний для збільшення капіталу. Субординовані боргові зобов'язання мають нижчий пріоритет у разі ліквідації банку, але можуть бути враховані в розрахунку капіталу другого рівня, що сприяє зміцненню фінансової позиції банку.

5. Державна підтримка та субсидії [22]

5.1. Державні програми підтримки

Банк може отримувати підтримку від держави у вигляді субсидій, грантів чи інших фінансових інструментів. Такі програми спрямовані на зміцнення банківської системи, особливо в умовах економічної нестабільності. Державна

підтримка може суттєво збільшити власний капітал банку і сприяти його стійкості.

6. Продаж непрофільних активів

Банк може збільшити власний капітал шляхом продажу непрофільних або низькодохідних активів. Це дозволяє вивільнити капітал, який можна реінвестувати у більш перспективні напрямки діяльності, збільшуючи тим самим власний капітал банку.

7. Оптимізація витрат та підвищення ефективності

Зменшення витрат і підвищення ефективності операцій є важливими аспектами, які можуть сприяти збільшенню власного капіталу банку. Оптимізація внутрішніх процесів, впровадження новітніх технологій та автоматизація банківських операцій дозволяють знизити операційні витрати і збільшити чистий прибуток, який може бути реінвестований у банк.

7.1. Впровадження новітніх технологій

Інвестиції в новітні фінансові технології (FinTech), такі як блокчейн, штучний інтелект та автоматизація процесів, дозволяють банку значно підвищити ефективність роботи, скоротити витрати на обслуговування клієнтів і підвищити якість надання послуг. Це сприяє зростанню доходів та збільшенню власного капіталу.

7.2. Управління ризиками

Ефективне управління ризиками є ще одним важливим чинником, що сприяє збільшенню власного капіталу. Впровадження систем управління ризиками дозволяє мінімізувати втрати від непередбачених подій, зберігаючи тим самим фінансову стійкість банку. Надійні механізми контролю ризиків сприяють зростанню довіри з боку інвесторів та клієнтів, що також позитивно впливає на власний капітал.

8. Диверсифікація доходів

8.1. Розширення продуктової лінійки

Диверсифікація джерел доходу, шляхом розширення асортименту банківських продуктів і послуг, дозволяє банку залучити нових клієнтів і

збільшити прибуток. Наприклад, впровадження нових кредитних програм, страхових продуктів або інвестиційних послуг може значно підвищити доходи банку.

8.2. Вихід на нові ринки

Розширення географічної присутності банку, вихід на нові ринки та сегменти клієнтів може стати важливим джерелом зростання доходів. Нові ринки відкривають додаткові можливості для збільшення прибутку і, відповідно, власного капіталу банку.

9. Стратегічні альянси та партнерства

9.1. Спільні підприємства

Спільні підприємства з іншими фінансовими установами або технологічними компаніями можуть забезпечити доступ до нових ресурсів, технологій і клієнтських баз. Це дозволяє банку ефективно використовувати спільні ресурси і збільшувати власний капітал.

9.2. Партнерські програми

Запровадження партнерських програм з іншими компаніями для створення спільних продуктів або послуг також може сприяти зростанню доходів банку. Такі програми можуть включати спільні кредитні або страхові продукти, які допомагають залучити нових клієнтів і збільшити прибуток.

10. Програми лояльності та залучення клієнтів

Впровадження ефективних програм лояльності та заходів з утримання клієнтів може допомогти банку зберегти існуючих клієнтів і залучити нових. Це сприяє стабільному зростанню доходів і збільшенню власного капіталу.

10.1. Програми лояльності

Програми лояльності, такі як бонусні системи, знижки або спеціальні пропозиції для постійних клієнтів, допомагають зміцнити відносини з клієнтами і стимулювати їх до активного використання послуг банку.

10.2. Маркетингові кампанії

Ефективні маркетингові кампанії з просування банківських продуктів і послуг допомагають залучити нових клієнтів. Використання сучасних методів

маркетингу, таких як цифровий маркетинг, соціальні мережі та контент-маркетинг, дозволяє банку ефективно досягати цільової аудиторії.

Збільшення власного капіталу є критично важливим для стабільного розвитку та фінансової стійкості АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК». Використання різних джерел капіталу, таких як нерозподілений прибуток, випуск акцій, залучення стратегічних інвесторів, боргові інструменти та державна підтримка, дозволяє банку зміцнити свою фінансову позицію, забезпечити стабільність та можливість подальшого зростання. Ефективне управління цими джерелами сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів та клієнтів, що є ключовим фактором успіху на фінансовому ринку.

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» має широкий спектр можливостей для збільшення власного капіталу. Використання різноманітних джерел, таких як оптимізація витрат, впровадження новітніх технологій, управління ризиками, диверсифікація доходів, стратегічні альянси та програми лояльності, дозволяє банку забезпечити стабільний розвиток і фінансову стійкість. Ефективне управління цими джерелами сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку на ринку і зміцненню його позицій серед провідних фінансових установ країни.

3.2. Оптимізація структури власного капіталу

Українські банки змушені безперервно вдосконалювати підходи до планування та управління своїми фінансами через постійні зміни в нормативно-правовій сфері та умовах ринку. Чинні регулятивні стандарти часто не дозволяють банкам ефективно оцінити свої управлінські рішення. Багато українських банків обмежуються лише дотриманням нормативних вимог у питаннях управління капіталом, не розглядаючи його як самостійний об'єкт управління і не враховуючи його важливість у контексті загальних фінансових ресурсів.

Світовий досвід у сфері управління капіталом у банківській галузі надзвичайно багатий, однак його інструменти та методи потребують значної адаптації для застосування в умовах розвиненої банківської системи, що ускладнює їх ефективне впровадження в українському контексті.

Об'єктами управління капіталом є: загальна сума власного капіталу, співвідношення між капіталом першого та другого рівнів, структура капіталу в рамках кожного рівня, витрати на залучення власного капіталу та його рентабельність.

Останні роки свідчать про зростаючу потребу банків у розширенні власних фінансових ресурсів для підтримки зростання активів та зменшення ризиків для вкладників. Ця додаткова потреба в капіталі має кілька причин. Одна з найважливіших - інфляція, яка збільшує як активи, так і зобов'язання, що призводить до зменшення власного капіталу. Інше значуще впливаюче обставина - нестабільне економічне середовище, яке підвищує ризики для банків і погіршує стабільність їхніх доходів. Багато інвесторів на фінансовому ринку вважають банківську діяльність більш ризикованою через зниження регулювання соціально-економічною політикою центральних банків і коливання цін на енергоносії та нерухомість. Ці інвестори очікують від банків збільшення рівня капіталізації та уникають інвестицій в банки з низьким рівнем капіталу [23].

Уряд підсилює тиск на банки щодо зміцнення їхнього власного капіталу, що вимагає довгострокового планування його розміру та джерел зростання. У банківській практиці існує чимало методів для планування капіталу, але зазвичай вони включають такі етапи (рис. 3.1) [2]:

- формування загального фінансового плану;
- визначення необхідного обсягу капіталу, враховуючи цілі банку, заплановані нові послуги, допустимі ризики та державні регулятивні вимоги.;
- оцінка та вибір джерел капіталу, які найбільше відповідають потребам і цілям банку.

Рис. 3.1 – Основні етапи планування приросту власного капіталу банку

Планування обсягу капіталу вимагає аналізу фінансових ресурсів та капітальних обмежень. Це включає розпізнавання темпів росту активів, визначення джерел фінансування, оцінку ризику та складання прогнозу доходів. Залежно від стратегії розвитку банку, можуть використовуватися внутрішні джерела (накопичення прибутку, дивіденди) або зовнішні (емісія акцій, борговий капітал). Великі банки можуть випускати акції та облігації на фінансових ринках, тоді як менші мають обмежені можливості залучення капіталу через репутаційні та фінансові обмеження.

Основним внутрішнім джерелом поповнення банківського капіталу є резервування прибутку через створення різних фондів або збереження його у вигляді нерозподіленого прибутку. Це часто є найпростішим і найдешевшим способом збільшення капіталу, особливо для банків з високою нормою прибутку.

Використання внутрішніх джерел для мобілізації капіталу не загрожує втратою контролю над банком для його акціонерів та не знижує їхніх прибутків. Проте, недоліком цього методу є те, що кошти, які спрямовуються на збільшення

капіталу, підлягають повному оподаткуванню і є частиною чистого прибутку. Величина прибутку значно залежить від змін ринкової кон'юнктури, процентних ставок, валютних курсів тощо – факторів, на які банк не може вплинути. Крім того, розмір прибутку банку є результатом його специфічних фінансових, кредитних, інвестиційних та дивідендних політик. Це означає, що результати діяльності банку можуть як збільшити, так і зменшити обсяг капіталу через можливі збитки [24].

Реалізація дивідендної політики виступає як важливе внутрішнє джерело поповнення капіталу для банку. Розмір прибутку, що залишається у розпорядженні банку, визначається його стратегією управління капіталом. Недостатній рівень прибутку може призвести до обмеження зростання внутрішніх джерел капіталу, збільшуючи ризики та гальмуючи розвиток активів і, відповідно, доходів. З іншого боку, велика частина прибутку, спрямована на збільшення капіталу, може зменшити обсяг виплачуваних дивідендів. Ця динаміка впливає на вартість акцій банку і може сприяти збільшенню капіталу через залучення нових акціонерів та збереження існуючих. Оптимальна дивідендна політика максимізує ринкову вартість акцій для інвесторів, забезпечуючи при цьому конкурентоспроможну доходність акціонерного капіталу в порівнянні з альтернативними інвестиціями з аналогічним рівнем ризику [8].

На розвиненому ринку ключовим завданням керівництва банку є розробка стабільної політики дивідендів. Підтримуючи дивіденди на відносно постійному рівні, банк забезпечує інвесторам відчуття стабільного доходу, що робить його більш привабливим для інвестицій.

Отже, для досягнення збільшення власного капіталу банку, керівництво повинно зосередитися на декількох ключових аспектах. Потрібно звернути увагу на зниження витрат і збільшення прибутковості, а також оптимізувати дивідендну політику. При управлінні капіталом слід спочатку оцінити ці фактори і потім визначити джерела зростання капіталу.

Збільшення вартості майна через переоцінку будівель та обладнання є

важливим внутрішнім джерелом поповнення капіталу для банків, які мають інвестиції в нерухомість із зростаючою вартістю. Однак, це джерело може бути ненадійним через коливання вартості матеріальних активів, особливо в умовах нестабільної економіки.

Банки, що активно розвиваються, змушені залучати додатковий капітал з зовнішніх джерел, якщо внутрішніх ресурсів недостатньо для підтримки такого темпу зростання. Зовнішні джерела капіталу можуть включати емісію та розповсюдження акцій, випуск капітальних боргових зобов'язань, продаж активів і оренду основних засобів, а також обмін акцій на боргові цінні папери.

Вибір конкретного джерела капіталу залежить насамперед від того, як його використання вплине на доходи акціонерів, зазвичай оцінювані за розміром прибутку на акцію. Окрім цього, необхідно враховувати такі важливі фактори:

1. Витрати, пов'язані з кожним джерелом збільшення капіталу, включаючи процентні витрати, комісійні платежі, витрати на розміщення цінних паперів та перевірку.
2. Вплив на частку власності банку для існуючих і потенційних акціонерів та їхній контроль за діяльністю банку.
3. Ризик, пов'язаний з кожним джерелом збільшення капіталу.
4. Загальний ризик банку, відображений такими показниками, як співвідношення загальної суми наданих кредитів до суми активів банку або суми депозитів.
5. Сила або слабкість ринків капіталу, де можна залучити нові капітальні кошти.
6. Характер нормативно-правової бази, яка стосується як розміру, так і структурного складу капіталу [24].

Отже, при виборі джерела збільшення капіталу банк має враховувати його вплив на доходи акціонерів, витрати, ризики, власність банку, загальний ризик, ринкові умови та нормативно-правові аспекти.

3.3. Напрямки підвищення ефективності використання власного капіталу

Підвищення ефективності використання власного капіталу є важливою складовою фінансового управління банку. Це дозволяє банку не лише забезпечувати стабільність та рентабельність, але й підтримувати конкурентоспроможність на ринку. АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» має кілька стратегічних напрямків для підвищення ефективності використання власного капіталу, які охоплюють оптимізацію внутрішніх процесів, інновації, управління ризиками та розширення ринків [21].

1. Оптимізація внутрішніх процесів

1.1. Впровадження сучасних ІТ-рішень

Впровадження сучасних інформаційних технологій та автоматизація банківських процесів дозволяють значно скоротити витрати на обслуговування клієнтів і підвищити ефективність операцій. Наприклад, використання блокчейн-технологій для трансакцій може знизити витрати на обробку даних і забезпечити більшу безпеку.

1.2. Зниження операційних витрат

Оптимізація операційних витрат включає аналіз та перегляд поточних витрат банку з метою їх скорочення без шкоди для якості послуг. Це може включати перегляд умов оренди приміщень, оптимізацію штату співробітників та впровадження енергоефективних технологій.

2. Інновації та розвиток нових продуктів

2.1. Розробка нових фінансових продуктів

Розробка та впровадження нових фінансових продуктів, таких як мобільні банківські додатки, інноваційні кредитні програми або інвестиційні послуги, дозволяють залучити нових клієнтів та збільшити доходи банку. Це сприяє ефективному використанню власного капіталу для генерування додаткового прибутку.

2.2. Партнерство з FinTech компаніями

Співпраця з фінансово-технологічними компаніями дозволяє банку впроваджувати інноваційні рішення швидше і з меншими витратами. Це може включати спільні проекти у сфері мобільних платежів, криптовалют чи

персоналізованих фінансових послуг.

3. Управління ризиками

3.1. Розширене управління кредитними ризиками

Використання сучасних аналітичних інструментів для оцінки кредитоспроможності клієнтів дозволяє зменшити ризики неповернення кредитів.

3.2. Диверсифікація кредитного портфеля

Диверсифікація кредитного портфеля за різними секторами економіки та регіонами дозволяє зменшити ризики, пов'язані з можливими економічними коливаннями. Це сприяє більш стабільному використанню власного капіталу і знижує вразливість до специфічних ризиків.

4. Розширення ринків та підвищення конкурентоспроможності

4.1. Вихід на нові географічні ринки

Розширення присутності на нових географічних ринках дозволяє банку збільшити клієнтську базу та диверсифікувати джерела доходів. Це може включати відкриття нових відділень або придбання місцевих банків у перспективних регіонах.

4.2. Цільові маркетингові кампанії

Впровадження ефективних маркетингових кампаній, спрямованих на конкретні сегменти клієнтів, дозволяє підвищити обізнаність про продукти банку та залучити нових клієнтів. Це включає використання цифрового маркетингу, соціальних мереж та інших сучасних методів просування.

5. Оптимізація структури капіталу

5.1. Балансування власного та залученого капіталу

Оптимізація структури капіталу передбачає досягнення балансу між власним та залученим капіталом для забезпечення фінансової стійкості та рентабельності. Залучення дешевих кредитних ресурсів може підвищити ефективність використання власного капіталу.

5.2. Управління витратами на капітал

Контроль за витратами на залучення капіталу включає пошук оптимальних

джерел фінансування та управління ризиками, пов'язаними з процентними ставками та іншими витратами на обслуговування боргу.

Підвищення ефективності використання власного капіталу є ключовим аспектом стратегічного управління АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК». Використання сучасних технологій, оптимізація витрат, управління ризиками, інновації та розширення ринків дозволяють банку забезпечувати стабільне зростання та фінансову стійкість. Ефективне використання власного капіталу сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку та забезпеченню його довгострокового успіху на ринку.

Визначальні фактори банківської рентабельності можна поділити на дві групи:

1. Зовнішні фактори. Вони діляться на дві категорії:

- Макроекономічне середовище: стан економіки загалом, рівень інфляції, процентні ставки, валютні курси, економічні цикли.
- Характеристики ринку/галузі: конкуренція в банківському секторі, регуляторні вимоги, доступ до капіталу, стан ринків капіталу.

2. Внутрішні фактори, тобто характеристики, притаманні конкретному банку:

- Операційна ефективність, управління витратами, кредитна політика.
- Структура активів і пасивів, якість портфеля активів, диверсифікація доходів.
- Стратегія управління ризиками, корпоративне управління, менеджмент.

Поділ факторів, що впливають на банківську рентабельність, на відповідні групи є ефективним методом дослідження цієї проблеми, оскільки він дозволяє розрізнити чинники залежно від їхньої природи. Управлінська ефективність, як важлива детермінанта банківської прибутковості, не лише збільшує доходи, але й сприяє підвищенню ринкової концентрації та збільшенню ринкової частки. Останніми роками значна увага приділяється якості обслуговування, яку сприймають клієнти, особливо в контексті надання послуг, оскільки це

вважається одним із ключових чинників роздрібного банківського обслуговування та підвищення рентабельності банків. Протягом останнього десятиліття роль менеджерів зі зв'язків у банківському секторі значно зросла, адже якість обслуговування стала важливим фактором для досягнення конкурентної переваги [12].

Макроекономічні умови, такі як рівень інфляції, процентна ставка та ВВП, впливають на банківську прибутковість. Зростання ВВП зазвичай зменшує ризики банків, але під час рецесії може призвести до погіршення якості кредитів. Інфляція також впливає на банківську прибутковість, особливо якщо витрати банку зростають швидше за інфляцію. У цьому випадку, банки можуть адекватно реагувати, коригуючи процентні ставки, що сприяє збільшенню їхніх доходів.

Банки з високим рівнем депозитів порівняно зі своїми активами зазвичай демонструють вищу прибутковість. Це пояснюється тим, що зростання частки загальних депозитів у структурі активів збільшує обсяг коштів, доступних для інвестування або надання позик. Збільшення кредитного портфеля дозволяє банкам отримувати більше доходів від відсотків за позиками, що підвищує їх прибутковість. Отже, більший обсяг депозитів сприяє розширенню кредитних можливостей банку, що в свою чергу збільшує його доходи та прибуток.

Банки можуть підвищити свою прибутковість шляхом належного коригування процентної політики та забезпечення необхідної прибутковості угод з активами. Збільшення продуктивності праці також сприяє зростанню доходів, що можна досягти шляхом утримання стабільного персоналу та інвестування в нові технології. Реструктуризація банку також може позитивно вплинути на його прибутковість, включаючи прийняття нових стандартів, підвищення операційної ефективності та інші заходи, що збільшують загальну ефективність діяльності [2].

Автоматизація, централізація систем та мобільність працівників допомагають банкам підвищити ефективність. Клієнти також можуть виконувати дії самостійно за допомогою систем самообслуговування. Хоча ризики не можна повністю усунути, банки можуть керувати ними та вибирати

оптимальні заходи захисту, забезпечуючи при цьому гнучкість у реагуванні на зміни.

Акціонери прагнуть максимізувати свій очікуваний прибуток, ураховуючи при цьому рівень ризику, який вони готові прийняти. Зазвичай акціонери отримують проценти від своїх інвестицій через збільшення вартості акцій або отримання дивідендів. Деякі українські банки уникають високого ризику та вибирають менш ризиковані шляхи, проте це може обмежити їхні можливості отримати високий прибуток. Важливо, щоб кожен банк ефективно використовував свої ресурси і досягав ефективності у довгостроковій перспективі, оскільки показники прибутку не завжди відображають повну ефективність його діяльності.

Також, залучення додаткового акціонерного капіталу є головним методом підвищення ефективності власного капіталу.

Випуск і розповсюдження акцій є одним із найбільш витратних способів залучення капіталу через значні витрати на підготовку та розповсюдження акцій. Також існує ризик, пов'язаний з тим, що акціонери можуть отримувати вищі доходи порівняно з держателями боргових зобов'язань.

У вітчизняній практиці новий випуск акцій зазвичай збільшує вартість трьох компонентів банківського капіталу: акціонерного капіталу, емісійного доходу та резервного капіталу, оскільки мінімальний обсяг резервного капіталу залежить від обсягу акціонерного капіталу.

Залучення капіталу шляхом випуску нових акцій може призвести до розпорошення структури акціонерного капіталу і втрати контрольного пакета акцій. Збереження стабільності контролю над банком часто змушує акціонерів відмовлятися від нової емісії акцій. Власники привілейованих акцій мають пріоритетне право на прибутки банку перед власниками звичайних акцій, що може зменшити дивідендні виплати останнім після випуску привілейованих акцій. Проте, порівняно з борговими зобов'язаннями, привілейовані акції є більш гнучкими, оскільки виплата дивідендів за ними не є обов'язковою.

В західній практиці банки активно користуються емісією облігацій або

залученням кредитів на терміни понад 5 років з умовою субординованого погашення у разі банкрутства. Субординовані зобов'язання є капітальними борговими інструментами, які погашаються тільки після задоволення потреб всіх інших кредиторів, але перед виплатою власних акцій. Вони мають перевагу у тому, що проценти за таким боргом не включаються до оподаткованого доходу. Якщо прибуток, отриманий від використання позикових коштів, перевищує витрати на процентні платежі, то емісія субординованих облігацій сприяє збільшенню прибутку на акцію. Банки, що розвиваються, часто використовують рефінансування субординованого боргу, щоб погасити облігації, термін погашення яких виповнився, з коштів, зібраних від продажу щойно випущених облігацій. Це дозволяє таким банкам, які потребують фінансування для свого росту, мати стабільне джерело капіталу [8].

Банки час від часу продають свої наявні будівлі для підтримки своєї діяльності, а потім орендують їх від нових власників у формі зворотного лізингу. Це сприяє додатковим фінансовим надходженням і значному збільшенню капіталу, що підсилює фінансову стійкість банку.

Обмін акцій на боргові цінні папери відбувається в тому випадку, коли у банку є субординовані облігації як додатковий капітал. Ці облігації на балансі комерційних банків відображаються за їх емісійною (номінальною) вартістю. Для викупу таких облігацій банк зазвичай формує спеціальний резерв.

Вибір джерела мобілізації капіталу зовнішнім шляхом повинен ґрунтуватися на детальному фінансовому аналізі доступних альтернатив та їх потенційного впливу, зокрема на доходи акціонерів. Під час аналізу важливо оцінювати наступні аспекти: прогнозовані доходи; прогнозовані витрати; чистий прибуток; прогнозований прибуток до оподаткування; розмір податку на прибуток; чистий прибуток після оподаткування; прибуток на просту акцію.

Банки, які мають можливість залучати зовнішні джерела для зростання свого капіталу, володіють більшою свободою у виборі стратегій розвитку та можуть користуватися сприятливими умовами на фінансовому ринку [23].

Власний капітал банку є основою його функціонування і важливим

джерелом фінансування. Він має забезпечувати достатність для зміцнення довіри клієнтів і впевненості кредиторів у фінансовій стабільності установи. Це також важливо для забезпечення позичальникам, що банк зможе виконати свої зобов'язання. Тому велике значення приділяється державним і міжнародним наглядовим органам щодо розміру і складу капіталу банку, його адекватності і регулятивного нормативу достатності капіталу. Цей норматив контролює ризики неплатоспроможності банку, встановлюючи мінімальні вимоги до капіталу, і визначається як співвідношення капіталу до активів, враховуючи їх ризиковість.

Отже, основним внутрішнім джерелом залучення фінансових ресурсів є нерозподілений прибуток. Щодо зовнішніх джерел капіталу, вони включають продаж акцій, реалізацію банківських активів та випуск боргового капіталу. При виборі джерела фінансування капіталу банк має враховувати відносні витрати та ризики, пов'язані з кожним з цих джерел.

Для створення прогностичних моделей на основі наявних даних можна використовувати різні підходи. Для цього використовуємо побудову лінійного, параболічного та багатofакторного трендів.

Першою розглянемо лінійний тренд (рис. 3.2).

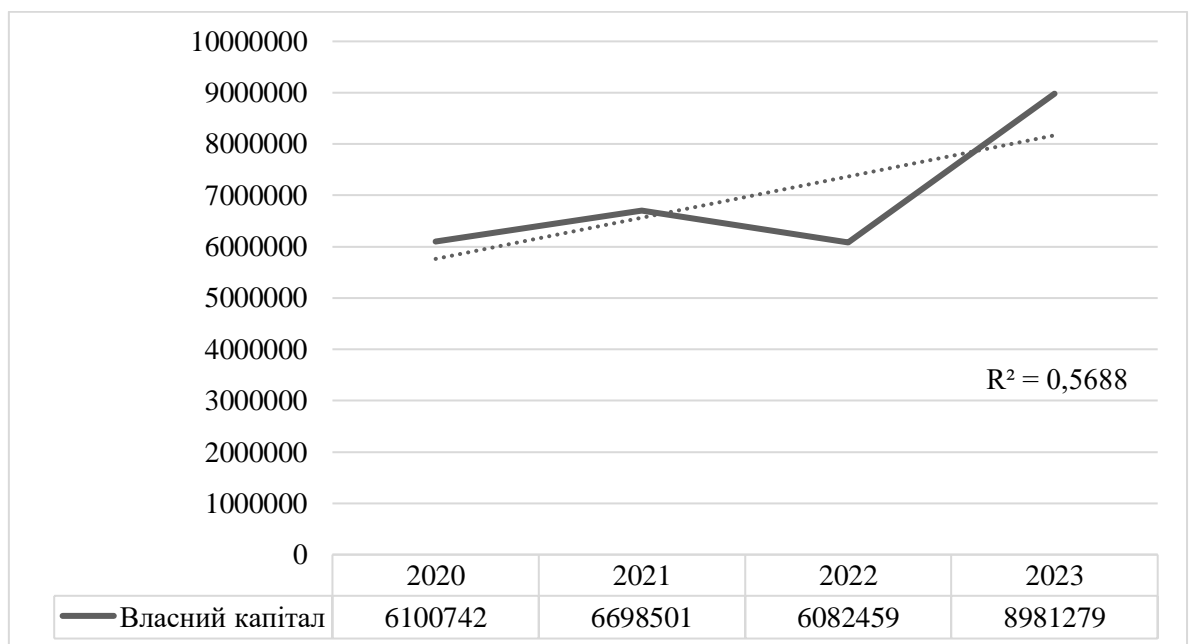

Рис. 3.2 – Лінійний тренд власного капіталу за 2020-2023 р.р.

Лінійна модель найпростіша для розуміння і використання. Вона припускає, що зміни відбуваються рівномірно з часом. Однак, вона може не враховувати складних взаємозв'язків між змінними.

Далі побудуємо параболічний тренд (рис. 3.3).

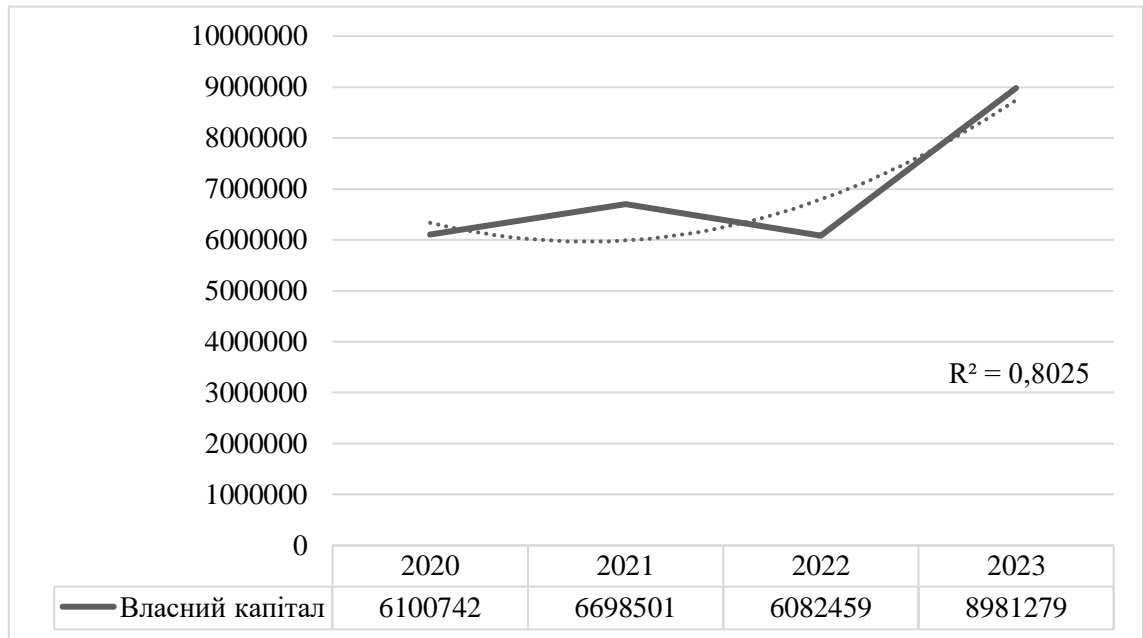

Рис. 3.3 – Параболічний тренд власного капіталу за 2020-2023 р.р.

Параболічна модель дозволяє врахувати квадратичні залежності, що може бути корисним, якщо зміни мають більш складний характер. Вона краще підходить для випадків, коли зростання чи зменшення прискорюється або сповільнюється з часом.

Також, побудуємо багатофакторний тренд вже разом з лінійним та параболічним (рис. 3.4).

Багатофакторна модель враховує вплив кількох змінних, що робить її найбільш комплексною та потенційно найточнішою. Вона дозволяє побачити, як кожен з факторів впливає на власний капітал.

Для порівняння моделей можна використовувати один із критеріїв, а саме R-квадрат (R^2): частка поясненої варіації у залежності, або ж показник надійності тренду. Цей показник може приймати значення від 0 до 1. Чим ближче він до 1, тим краще побудований тренд відповідає вхідним даним й тим надійнішими є

результати прогнозування.

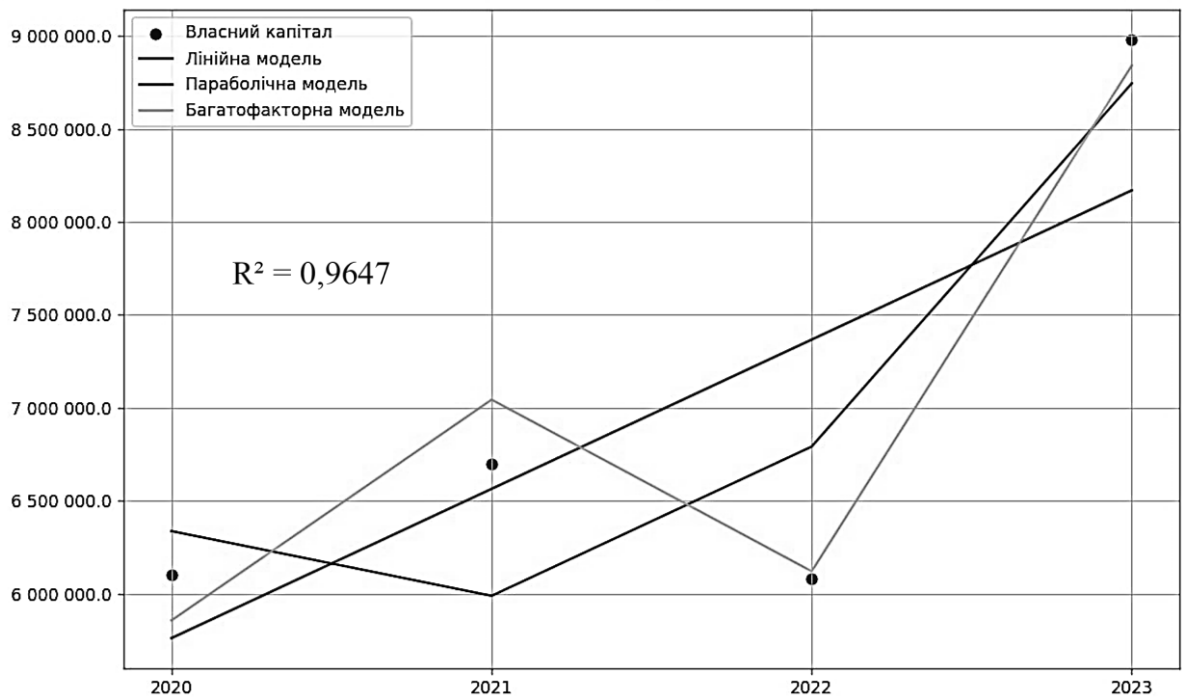

Рис. 3.4 – Багатофакторний тренд власного капіталу разом із лінійним та параболічним за 2020-2023 р.р.

У лінійному тренді $R^2 = 0,5688$. Це означає, що лінійний тренд дорівнює 56,88% та тим самим пояснює річні коливання (дисперсію) власного капіталу.

Для параболічного тренду дізналися, що $R^2 = 0,8025$. Тобто, параболічний тренд дорівнює саме 80,25% і його надійність є вищою, ніж лінійний тренд.

Також, є багатофакторний тренд і його $R^2 = 0,9647$. На фоні лінійного та параболічного трендів, його надійність складає 96,47% і тим самим доказує, що він найкращий тренд серед інших, який максимально наближається до значень досліджуваного показника.

Є декілька рекомендацій для підвищення цього показника, який тим самим показує надійність результату прогнозування для банку:

1. Використання багатофакторного тренду:
  - Багатофакторний тренд з $R^2 = 0,9647$ є найбільш надійним, тому що він пояснює 96,47% варіації досліджуваного показника. Це свідчить про те, що він максимально наближається до реальних даних.

- Для забезпечення високої точності прогнозування варто використовувати багатofакторний тренд як основну модель.

2. Порівняння трендів: Лінійний і параболічний тренди також мають своє значення, але їх варто використовувати в залежності від конкретних умов та доступних даних. Лінійний тренд може бути більш простим для аналізу, але менш точним, тоді як параболічний тренд є кращим компромісом між складністю та точністю.

3. Регулярний аналіз та оновлення даних:

- Потрібно регулярно перевіряти та оновлювати вхідні дані, оскільки старі дані можуть втратити актуальність, що вплине на точність прогнозів.

- Застосовувати методи контролю якості даних, щоб уникнути впливу аномалій та помилок на результати прогнозування.

4. Аналіз впливу факторів:

- З метою покращення моделі варто проводити аналіз впливу окремих факторів на прогнозний показник. Це дозволить зрозуміти, які саме фактори найбільше впливають на варіацію досліджуваного показника та як їх можна оптимізувати.

- Використовувати регресійний аналіз для виявлення найважливіших факторів, що впливають на прогнозний показник, та включайте їх у модель.

5. Побудова та валідація моделей:

- Проводити крос-валідацію моделей для перевірки їхньої надійності та стабільності на різних вибірках даних.

6. Використання сучасних методів машинного навчання:

- Застосовувати методи машинного навчання для побудови більш складних моделей прогнозування, які можуть виявити приховані залежності в даних.

- Використовувати методи, такі як градієнтний бустинг, випадкові ліси або нейронні мережі для побудови високоточних прогнозів.

7. Оцінка ризиків та чутливості прогнозів:

- Проводити аналіз чутливості для визначення, як зміна окремих вхідних

параметрів впливає на прогностні результати.

- Оцінити потенційні ризики, пов'язані з прогнозами, та розробити стратегії для їх мінімізації.

Загалом, для досягнення найвищої точності та надійності прогнозування важливо використовувати багатофакторний тренд, регулярно оновлювати дані, аналізувати вплив факторів, валідувати моделі та використовувати сучасні методи машинного навчання. Це забезпечить найточніші та найнадійніші результати.

Висновки до розділу 3

У даному розділі розглянуті підходи щодо підвищення ефективності використання власного капіталу.

Оптимізація структури власного капіталу вимагає довгострокового планування та аналізу різних фінансових аспектів, включаючи ризики, витрати та вплив на доходи акціонерів. Банки можуть користуватися як внутрішніми, так і зовнішніми джерелами для збільшення свого капіталу. Внутрішні джерела можуть включати резервування прибутку та переоцінку майна, тоді як зовнішні – емісію акцій чи випуск капітальних боргових зобов'язань. При виборі джерела збільшення капіталу банк повинен враховувати ряд факторів, таких як вплив на доходи акціонерів, витрати, ризики, власність банку та ринкові умови. Реалізація стабільної дивідендної політики може бути важливим внутрішнім джерелом поповнення капіталу для банку, що сприяє максимізації ринкової вартості акцій та забезпеченню конкурентоспроможної доходності. При оптимізації структури власного капіталу важливо враховувати нормативно-правові аспекти, такі як регулювання ринку капіталу та вимоги державних регуляторів.

Підвищення рентабельності власного капіталу банку є ключовим завданням для забезпечення стійкості та успішності його діяльності. Для досягнення цієї мети, банки повинні удосконалювати як зовнішні, так і внутрішні фактори, що впливають на їх прибутковість. Наприклад, коригування процентної

політики та забезпечення прибутковості угод з активами може допомогти у збільшенні доходів банку. Внутрішні фактори, такі як ефективне управління, підвищення продуктивності праці та реструктуризація банку, також можуть значно впливати на рентабельність власного капіталу. Банки можуть вдосконалювати свої операційні процеси, впроваджувати нові технології та забезпечувати ефективне управління ризиками для досягнення цієї мети.

Додаткова емісія акцій дозволяє банку залучити нові фінансові ресурси, однак він супроводжується високими витратами на підготовку емісії та розповсюдження акцій. Крім того, існує ризик розпорошення структури акціонерного капіталу та втрати контролю над банком. Загалом, при залученні додаткового акціонерного капіталу банк повинен ретельно оцінювати витрати та ризики, пов'язані з кожним видом джерела, та вибирати оптимальний спосіб, який забезпечить стійкість і довгострокову успішність банку.

Для створення прогностичних моделей на основі наявних даних можна використовувати різні підходи, включаючи побудову лінійного, параболічного та багатофакторного трендів. Лінійний тренд є найпростішим для розуміння і припускає рівномірні зміни з часом, але його точність обмежена ($R^2 = 0,5688$). Параболічний тренд дозволяє врахувати квадратичні залежності, що робить його більш точним ($R^2 = 0,8025$), але все ж менш комплексним, ніж багатофакторний тренд. Багатофакторна модель є найбільш надійною, враховуючи вплив кількох змінних ($R^2 = 0,9647$), що робить її найбільш точною для прогнозування варіацій власного капіталу.

Для забезпечення високої точності прогнозування рекомендується використовувати багатофакторний тренд як основну модель. Лінійні та параболічні тренди можуть бути корисними в залежності від конкретних умов та доступних даних, проте багатофакторна модель забезпечує найвищу точність і надійність.

Регулярний аналіз та оновлення даних є критично важливими для підтримки актуальності прогнозів. Застосування методів контролю якості даних, аналіз впливу окремих факторів, побудова та валідація моделей, а також

використання сучасних методів машинного навчання допоможуть досягти найбільш точних і надійних результатів. Оцінка ризиків та аналіз чутливості прогнозів сприятимуть мінімізації потенційних ризиків і покращенню стратегій прогнозування.

ВИСНОВКИ

Результати проведених досліджень дозволили сформулювати наступні висновки.

1. Встановлено, що власний капітал банку є критичним фінансовим ресурсом, який визначає його стійкість та здатність до виконання фінансових зобов'язань. Він складається з основного капіталу, додаткового капіталу та субординованого капіталу. Основний капітал формується через статутний капітал та накопичені резерви, додатковий капітал включає додаткові вкладення, а субординований капітал представляє собою кошти, залучені від юридичних осіб на умовах субординованого боргу. Цей капітал виступає як фінансовий буфер для забезпечення захисту інтересів банку в умовах фінансових ризиків та економічної нестабільності. Він визначає фінансову стійкість та конкурентоспроможність банку, а також є важливим показником його кредитоспроможності. Тому ефективне управління та збереження цього капіталу є важливим завданням для банківської установи.

2. Визначено, що власний капітал банку відіграє важливу роль у його діяльності, забезпечуючи економічну самостійність, фінансову стійкість та надійність. Він служить гарантом захисту інтересів вкладників і кредиторів, фінансує початкові операції банку і виступає регулюючим механізмом установи. Значення власного капіталу полягає у забезпеченні фінансових можливостей та функціонування банку, що визначає його стабільність та ефективність.

3. Встановлено, що питання про рівень та оцінку достатності регулятивного капіталу банків є складним та багатограним: низькі значення цих нормативів можуть призвести до збільшення ризиків і негативно вплинути на фінансову стійкість банків, водночас достатність капіталу обмежує можливості банків у залученні та розміщенні ресурсів, що може призвести до серйозних фінансових проблем. Високі значення показників достатності регулятивного капіталу свідчать про неефективне використання банками своїх можливостей у залученні та розміщенні тимчасово вільних ресурсів на ринку. Збереження

капіталу на межі допустимого рівня може призвести до порушення вимог нормативу адекватності регулятивного капіталу.

4. Відзначено, що АТ Креді Агріколь Банк – найстарший іноземний банк в Україні, частина міжнародної групи Credit Agricole. Банк є стратегічним партнером для агробізнесу та корпоративних клієнтів і лідер на ринку автокредитування. Протягом досліджуваного періоду банк продемонстрував значний приріст ресурсної бази та ліквідних активів, підтверджуючи свою стабільність та ефективність управління фінансовими ресурсами. Значне зростання прибутку та підтримка від Credit Agricole Group свідчать про успішність стратегій та операцій банку. Оновлення рейтингів підтверджує його високий статус та довіру на ринку. У цілому, діяльність АТ Креді Агріколь може бути охарактеризована як успішна та стабільна.

5. Аналіз динаміки власного капіталу АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» вказує на наступні ключові аспекти. Стабільність статутного капіталу свідчить про збереження консервативного підходу до капіталізації та бажання забезпечити фінансову стійкість. Політика розподілу прибутку свідчить про високий рівень відповідальності управління ризиками та забезпечення фінансової стабільності. Загальні резерви банку зростали протягом розглянутого періоду, що свідчить про готовність до можливих ризиків та збереження фінансової стійкості. Усі рішення щодо розподілу прибутку були здійснені єдиним акціонером – Credit Agricole S.A. Це підтверджує єдність стратегії та управління банком.

6. Результати аналізу структури капіталу демонструють, що банк виявляє тенденцію до збільшення питомої ваги резервів та інших фондів у своїй структурі капіталу, що може свідчити про стратегічні зміни в управлінні капіталом та фінансову політику банку. Такий рух може відображати спробу підвищити стійкість та надійність банку в умовах економічної нестабільності.

7. Доведено, що оптимізація структури власного капіталу банку – ключовий аспект його фінансового управління. Для цього важливо враховувати різноманітні джерела збільшення капіталу, включаючи внутрішні і зовнішні.

Вибір оптимального джерела залежить від численних факторів, таких як вплив на доходи акціонерів, витрати та ризики. Реалізація стабільної дивідендної політики є важливим елементом внутрішнього збільшення капіталу, оскільки це сприяє підвищенню ринкової вартості акцій та забезпечує конкурентоспроможну доходність. Урахування нормативно-правових аспектів також важливо в процесі оптимізації структури капіталу.

8. Встановлено, що підвищення рентабельності власного капіталу банку вимагає уваги до зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на його діяльність. Зовнішній вплив, такий як макроекономічні умови та характеристики ринку, потребує стратегічного реагування банку, включаючи коригування процентної політики та оптимізацію угод з активами. Внутрішні фактори, такі як ефективне управління та підвищення продуктивності праці, також важливі для збільшення рентабельності. Удосконалення операційних процесів, впровадження нових технологій та керування ризиками можуть допомогти досягти цієї мети.

9. Відзначено, що залучення додаткового акціонерного капіталу є ефективним джерелом нарощення власного капіталу, проте вимагає уважного розгляду джерел та урахування витрат та ризиків. Продаж акцій може призвести до втрати контролю та високих витрат, тоді як обмін на боргові цінні папери може зменшити дивіденди для акціонерів. Оптимальний вибір джерела залежить від конкретних умов та потреб банку.

10. Зазначено, що для створення прогнозних моделей на основі наявних даних доцільно використовувати різні підходи, зокрема побудову лінійного, параболічного та багатофакторного трендів. Лінійний тренд, найпростіший для розуміння, пояснює 56,88% варіації власного капіталу, але може не враховувати складних взаємозв'язків. Параболічний тренд враховує квадратичні залежності і пояснює 80,25% варіації, що робить його більш точним для складних змін. Найточнішим є багатофакторний тренд, який пояснює 96,47% варіації, враховуючи вплив кількох змінних. Для підвищення точності прогнозування рекомендується використовувати багатофакторний тренд як основну модель

завдяки його високій надійності. Лінійний і параболічний тренди також мають своє значення, але їх слід використовувати залежно від конкретних умов і доступних даних. Регулярний аналіз і оновлення вхідних даних є важливими для підтримання актуальності прогнозів. Методи контролю якості даних допоможуть уникнути впливу аномалій і помилок. Аналіз впливу факторів на прогнозний показник дозволяє зрозуміти, які фактори найбільше впливають на варіацію показника, що допоможе оптимізувати модель. Використання регресійного аналізу для виявлення найважливіших факторів і включення їх у модель є важливим кроком. Крос-валідація моделей допоможе перевірити їхню надійність і стабільність на різних вибірках даних. Застосування сучасних методів машинного навчання, таких як градієнтний бустинг, випадкові ліси або нейронні мережі, дозволить створити складніші моделі прогнозування, що виявляють приховані залежності в даних. Аналіз чутливості допоможе визначити, як зміна окремих вхідних параметрів впливає на результати прогнозів, а оцінка ризиків і розробка стратегій для їх мінімізації забезпечать надійність прогнозів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Третяк Д. Д., Трубнікова Д. О. Напрями підвищення ефективності управління власним капіталом банку. Економіка та держава. 2022. № 6. С. 107-114.
2. Слав'юк Р. А. Капітал підприємств і банків: теоретичні основи формування та управління : монографія. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 330 с.
3. Петик Л.О., Підкорчевна В.В. Особливості формування банківського капіталу в Україні. «Молодий вчений». 2019 р . № 11 (75). С. 583-586. URL: DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-124>.
4. Власний капітал банку: механізм формування та шляхи вдосконалення. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/bank/20167/>
5. Куліш Г.П., Кірсенко Ю.В. Механізм формування капіталу банку в сучасних умовах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 17. С. 674–675.
6. Волкова В. В. Концепція вдосконалення механізму управління капіталізацією банків у сучасних умовах. Економічний вісник Донбасу. <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/17902/26-Volkova.pdf?sequence=1>.
7. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
8. Журавльова Т.О., Макаренко Ю.П., Турова Л.Л., Сірко А.Ю. Фінансовий менеджмент у банку. Навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2021. 360 с.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. Дата оновлення 01.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
10. Мулик Т. О., Мулик Я. І. Оцінка достатності капіталу вітчизняних банків як запорука їх надійності. Ефективна економіка. 2021, № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/75.pdf.

11. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація: Монографія. [Текст] – К.: Кондор, 2004. – 528 с.
12. Криклій А. С., Боровікова М. О. Банківський капітал: соціально-економічна сутність, склад та призначення. Економіка та держава. 2019. №6. С. 8-11.
13. Лобанова А.Л. Ресурсна політика комерційних банків України // Фінанси України. – 2015. – №1. – С.88–95
14. Криклій А.С. Банківський капітал: соціально-економічна сутність, склад та призначення. Фондовый рынок. – 2009. – № 39. – С. 12–15.
15. Мельничук Л. Ю. Достатність капіталу як характеристика фінансової стійкості банку. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2015. -№ 1 .-С . 43-49
16. АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК». Офіційний сайт. URL: <https://credit-agricole.ua/>.
17. Рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг» URL: [https://standard-rating.biz/rus/rl_kredi-agrikol-bank,-at_onovleni-reitingi-at-kredi-agrikol-bank\(9\)/](https://standard-rating.biz/rus/rl_kredi-agrikol-bank,-at_onovleni-reitingi-at-kredi-agrikol-bank(9)/).
18. Фінансові результати АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК» на 01.01.2024 р. URL: <https://minfin.com.ua/ua/company/credit-agricole/rating/?date=2024-01-01>
19. Науменкова С. В., Міщенко В. І., Міщенко С. В. Макроекономічні аспекти оцінки адекватності капіталу банків України. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2017. № 2 (23). С. 4-6.
20. Річні звіти АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК». URL: <https://credit-agricole.ua/o-banke/dokumenti-ta-zviti>
21. Нормативні акти Національного банку України (НБУ). URL: <https://bank.gov.ua/ua/legislation>
22. Закон України "Про банки і банківську діяльність". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
23. Волкова В. В. Концепція вдосконалення механізму управління капіталізацією банків у сучасних умовах. Економічний вісник Донбасу. <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/17902/26->

[Volkova.pdf?sequence=1](#).

24. Пасічник І. В., Адамський Я. О. Капіталізація як метод підвищення надійності банку. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2016. Вип. 2. С. 23-31.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансові результати АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНКУ»

Фінансові результати Креді Агріколь Банку

4 квартала 2023

Фінансові показники на 1 січня 2024

Ренкінг НБУ за розміром активів: 11 місце із 169

Розмір кредитного портфеля	20722.24 млн грн
Резерви під кредитні ризики	-7340.6 млн грн
Активи	103579.28 млн грн
Активи 12 місяців раніше	млн грн
Ліквідні кошти	8066.15 млн грн
Власний капітал	8981.28 млн грн
Статутний капітал	1222.93 млн грн

Кошти банків	5.2 млн грн
Загальний обсяг внесків	90042.08 млн грн
Депозити фіз. осіб	17862.77 млн грн
Депозити фіз. осіб за попередній квартал	млн грн
Боргові цінні бумаги, емітовані банком	0 млн грн
Зобов'язання	94598.01 млн грн
Чистий прибуток	2793.03 млн грн

Рейтинг стійкості банків

Дата дослідження: 1 січня 2024

Позиція в рейтингу: [3 місце](#) із 34

Загальний рейтинг: 4.29 ★★★★★

Стресостійкість		бали
Загальний бал		4.27
Залежність від вкладів фізосіб	18.88	5
Якість фондування		5
Прибутковість	%	4.67
Ліквідність	%	3.33
Достатність капіталу	%	3.33
Масштаб діяльності банку	-	3.79

Лояльність вкладників		бали
Загальний бал		4.2
Частка банку на ринку роздрібних депозитів	1.65%	4
Абсолютний зростання роздрібною портфеля вкладів за квартал	275.48 млн грн 8.92 млн долл	4
Відносне зростання роздрібною портфеля вкладів за квартал	3.9% грн 3.33% долл	3
Досвід роботи на ринку	с 10-Feb-93	5
Платіжна репутація банку	0	5

Звіт про прибуток або збиток
за 2022 рік

(тис. грн.)

Найменування статті	Примітки	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи, що обчислено із застосуванням методу ефективної ставки відсотка	24	6 953 290	3 811 943
Інші процентні доходи	24	59 488	26 780
Процентні витрати	24	(1 762 532)	(919 774)
Чистий процентний дохід		5 250 246	2 918 949
Комісійні доходи	25	940 567	1 096 686
Комісійні витрати	25	(259 419)	(275 278)
Чистий прибуток / (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(1 809)	9 072
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		480 388	450 601
Чистий прибуток / (збиток) від переоцінки іноземної валюти		122 219	(70 400)
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		-	10 116
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	26	(4 441 130)	(216 228)
Збиток від зменшення корисності для нефінансових активів		(2 393)	(14)
Інші доходи	27	20 710	35 410
Витрати на виплати працівникам	28	(1 158 056)	(1 118 967)
Амортизаційні витрати	28	(407 396)	(377 986)
Інші адміністративні та операційні витрати	28	(511 498)	(559 538)
Прибуток до оподаткування		38 429	1 894 336
Витрати на сплату податку	29	(7 209)	(341 616)
Прибуток за рік		31 220	1 552 720
Прибуток на акцію від діяльності, що триває:	30		
чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію за рік, грн.		0,03	1,27
скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію		0,03	1,27

Затверджено до випуску та підписано

03 липня 2023 року

Голова Правління Карлос де КордуФінансовий директор Джорджіо СопранзіГоловний бухгалтер Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 53 -121 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2020 року

(тис. грн.)

Найменування статті	Примітки	на 31 грудня 2020 року	на 31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	13 096 793	6 873 541
Кредити та заборгованість банків	7	4 561 726	2 485 102
Кредити та заборгованість клієнтів	8	27 779 293	23 210 871
Інвестиції в цінні папери	9	3 593 129	1 457 831
Похідні фінансові активи	32	7 008	49 078
Інвестиційна нерухомість	10	3 109	6 161
Відстрочений податковий актив	26	27 095	-
Основні засоби та нематеріальні активи	12	1 002 932	892 406
Активи з права користування	11	139 378	130 262
Інші фінансові та нефінансові активи	13	142 064	182 538
Необоротні активи, утримувані для продажу	14	7 518	955
Усього активів		50 360 045	35 288 745
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		2 212	7 006
Кошти клієнтів	15	42 766 641	28 812 862
Похідні фінансові зобов'язання	32	14 270	-
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		66 724	57 093
Відстрочені податкові зобов'язання	26	-	2 973
Резерви за зобов'язаннями	16	161 879	82 109
Зобов'язання з оренди	11	140 597	128 064
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	17	298 413	364 234
Субординований борг	18	808 567	678 538
Усього зобов'язань		44 259 303	30 132 879
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		2 570 725	1 729 931
Резервні та інші фонди Банку		2 226 047	2 139 547
Резерви переоцінки		81 041	63 459
Усього власного капіталу		6 100 742	5 155 866
Усього зобов'язань та власного капіталу		50 360 045	35 288 745

Затверджено до випуску та підписано

23 березня 2021 року

Голова Правління Карлос де КордуФінансовий директор Джорджіо СопранзіГоловний бухгалтер Вадим Кононенко

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2021 року

Найменування статті	Примітки	(тис.грн.)		
		на 31 грудня 2021 року	на 31 грудня 2020 року (як рекласифіковано)	на 31 грудня 2019 року (як рекласифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	10 317 866	13 096 793	6 873 541
Кредити та аванси банкам	7	3 977 742	4 561 726	2 485 102
Кредити та аванси клієнтам	8	33 796 740	27 779 293	23 223 940
Інвестиції в цінні папери	9	5 370 487	3 593 129	1 457 831
Похідні фінансові активи	35	6 833	7 008	49 078
Інвестиційна нерухомість	10	2 745	3 109	6 161
Відстрочені податкові активи	29	18 268	27 095	-
Основні засоби	11,12	845 408	845 042	803 527
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	12	360 516	297 268	219 141
Інші фінансові активи	13	47 119	49 934	88 088
Інші нефінансові активи	14	95 904	92 130	94 450
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	15	889	7 518	955
Усього активів		54 840 517	50 360 045	35 301 814
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків		13 969	2 212	7 006
Кошти клієнтів	16	46 078 279	42 766 641	28 812 862
Похідні фінансові зобов'язання	35	5 024	14 270	-
Інші залучені кошти	17	484 707	-	-
Поточні податкові зобов'язання		106 540	66 724	57 093
Відстрочені податкові зобов'язання		-	-	2 973
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	18	122 094	124 238	47 843
Інше забезпечення	18	45 288	37 641	34 266
Інші фінансові зобов'язання	19	284 830	273 892	312 122
Інші нефінансові зобов'язання	20	221 211	165 118	193 245
Субординований борг	21	780 074	808 567	678 538
Усього зобов'язань		48 142 016	44 259 303	30 145 948
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	22	1 222 929	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		2 433 644	2 570 725	1 729 931
Резерви та інші фонди Банку		2 929 787	2 226 047	2 139 547
Інші резерви		112 141	81 041	63 459
Усього власного капіталу		6 698 501	6 100 742	5 155 866
Усього зобов'язань та власного капіталу		54 840 517	50 360 045	35 301 814

Затверджено до випуску та підписано

22 черня 2022 року

Голова Правління Карлос де Корду
 Фінансовий директор Джорджіо Сопранзі
 Головний бухгалтер Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 50-124 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2022 року

Найменування статті	Примітки	(тис. грн.)	
		на 31 грудня 2022 року	на 31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	15 592 133	10 317 866
Кредити та аванси банкам	7	22 709 896	3 977 742
Кредити та аванси клієнтам	8	27 458 170	33 796 740
Інвестиції в цінні папери	9	5 278 503	5 370 487
Похідні фінансові активи	35	-	6 833
Інвестиційна нерухомість	10	3 515	2 745
Поточні податкові активи	29	104 320	-
Відстрочені податкові активи	29	32 794	18 268
Основні засоби	11,12	750 129	845 408
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	12	433 569	360 516
Інші фінансові активи	13	114 205	47 119
Інші нефінансові активи	14	89 908	86 004
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати платежів	15	584	889
Усього активів		72 567 726	54 840 517
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		4 743	13 060
Кошти клієнтів	16	64 003 382	46 078 279
Похідні фінансові зобов'язання	35	-	5 024
Інші залучені кошти	17	729 319	484 707
Поточні податкові зобов'язання	29	-	106 540
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	18	86 205	122 094
Інше забезпечення	18	30 578	45 288
Інші фінансові зобов'язання	19	297 690	284 830
Інші нефінансові зобов'язання	20	284 183	221 211
Субординований борг	21	1 040 167	780 074
Усього зобов'язань		66 485 267	48 142 016
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	22	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		31 220	2 433 644
Резервні та інші фонди Банку		4 834 869	2 929 787
Інші резерви		(6 559)	112 141
Усього власного капіталу		6 082 459	6 698 501
Усього зобов'язань та власного капіталу		72 567 726	54 840 517

Затверджено до випуску та підписано

03 липня 2023 року

Голова Правління Карлос де КордуФінансовий директор Джорджіо СопранзіГоловний бухгалтер Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 53 -121 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
за 2020 рік

Найменування статті	Примітки	(тис. грн.)	
		2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	21	3 525 872	4 237 981
Процентні витрати	21	(1 148 759)	(1 817 113)
Чистий процентний дохід		2 377 113	2 420 868
Комісійні доходи	22	958 274	994 716
Комісійні витрати	22	(250 106)	(198 265)
Чистий (збиток)/прибуток від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(56 340)	2 181
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		138 185	541 060
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти		331 364	(139 419)
Результат від модифікації фінансових активів, які обліковуються за амортизованою собівартістю		(8 169)	(12 198)
Результат від продажу цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		4 603	-
Чистий (збиток від зменшення корисності)/ дохід від відновлення корисності фінансових активів	23	(439 648)	157 173
Чистий збиток від нарахування резервів за зобов'язаннями з кредитування	16	(69 854)	(15 718)
Чистий дохід від зменшення резервів за іншими зобов'язаннями та іншими нефінансовими активами	13, 16	11 195	21 768
Інші операційні доходи	24	26 586	31 929
Витрати на виплати працівникам	25	(1 039 110)	(956 493)
Витрати зносу та амортизація	25	(324 826)	(209 684)
Інші адміністративні витрати	25	(406 412)	(440 356)
Інші операційні витрати	24	(134 705)	(83 332)
Прибуток до оподаткування		1 118 150	2 114 230
Витрати на податок на прибуток	26	(190 856)	(384 299)
Прибуток за рік		927 294	1 729 931
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:			
<i>Статті, які згодом можуть бути перекласифіковані до складу прибутків або збитків:</i>			
Переоцінка цінних паперів, які обліковуються за СВІСД		56 666	75 606
Реалізована переоцінка цінних паперів, які обліковуються за СВІСД		(4 603)	-
Зміна в очікуваних кредитних збитках за цінними паперами, які обліковуються за СВІСД		(30 622)	(6 974)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		(3 859)	(12 354)
Інший сукупний дохід за рік		17 582	56 278
Усього сукупного доходу за рік		944 876	1 786 209
Прибуток на акцію:			
чистий прибуток на одну просту акцію за рік, грн	27	0.76	1.20
скоригований чистий прибуток на одну просту акцію		0.76	1.20

Затверджено до випуску та підписано

23 березня 2021 року

Голова Правління

Карлос де Корду

Фінансовий директор

Джорджіо Сопранзі

Головний бухгалтер

Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 55-118 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт про прибуток або збиток
за 2021 рік

Найменування статті	Примітки	(тис.грн.)	
		2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи, що обчислено із застосуванням методу ефективної ставки відсотка	24	3 838 723	3 525 872
Процентні витрати	24	(919 774)	(1 148 759)
Чистий процентний дохід		2 918 949	2 377 113
Комісійні доходи	25	1 096 686	958 274
Комісійні витрати	25	(275 278)	(250 106)
Чистий прибуток / (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		9 072	(56 340)
Чистий прибуток / (збиток) від операцій з іноземною валютою		450 601	138 185
Чистий прибуток / (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(78 493)	331 364
Витрати, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		-	(8 169)
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		10 116	4 603
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	26	(216 228)	(509 502)
Збиток від зменшення корисності / (прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності) для нефінансових активів		(14)	14 743
Інші доходи	27	35 416	26 586
Витрати на виплати працівникам	28	(1 118 967)	(1 039 110)
Амортизаційні витрати	28	(377 986)	(324 826)
Інші адміністративні та операційні витрати	28	(559 538)	(544 665)
Прибуток до оподаткування		1 894 336	1 118 150
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	29	(341 616)	(190 856)
Прибуток за рік		1 552 720	927 294
Прибуток на акцію від діяльності, що триває:	30		
чистий прибуток / (збиток) на одну просту акцію за рік, грн.		1.27	0.76
скоригований чистий прибуток / (збиток) на одну просту акцію		1.27	0.76

Затверджено до випуску та підписано

22 червня 2022 року

Голова Правління Карлос де КордуФінансовий директор Джорджіо СопранзіГоловний бухгалтер Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 50-124 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності